

PIK LI, Ч. 10

ЖОВТЕНЬ — 1994 — OCTOBER

№ 10, VOL. LI

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

Statement of Ownership, Management, and Circulation
(Required by 39 U.S.C. 3685)

1. Publication Title OUR LIFE	2. Publication No.						3. Filing Date
	4	1	4	6	6	0	Sep. 27 1994
4. Issue Frequency Monthly exc. August	5. No. of Issues Published Annually 11					6. Annual Subscription Price \$ 30.00	

7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Street, City, County, State, and ZIP+4) (Not Printer)

OUR LIFE 108 Second Avenue New York, N.Y. 10003

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not Printer)

Ukrainian National Womens League of America Inc, 108 Second Ave. New York N.Y. 10003

9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do Not Leave Blank)

Publisher (Name and Complete Mailing Address)

Ukrainian Nat. Womens League of America Inc. 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003

Editor (Name and Complete Mailing Address)

Irena Chaban 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003

Managing Editor (Name and Complete Mailing Address)

Ukrainian Nat. Womens League 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003

10. Owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereafter the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Do Not Leave Blank)

Full Name	Complete Mailing Address
Non Profit Organization, No Stockholders.	

11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check here. None

Full Name	Complete Mailing Address

12. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates. The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes: (Check one)

 Has Not Changed During Preceding 12 Months Has Changed During Preceding 12 Months
(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement)

13. Publication Name OUR LIFE	14. Issue Date for Circulation Data Below	
15. Extent and Nature of Circulation	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	Actual No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total No. Copies (Net Press Run)	4300	4300
b. Paid and/or Requested Circulation (1) Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, and Counter Sales (Not Mailed)	30	30
(2) Paid or Requested Mail Subscriptions (Include Advertisers' Proof Copies/Exchange Copies)	4000	4000
c. Total Paid and/or Requested Circulation (Sum of 15b(1) and 15b(2))	4030	4030
d. Free Distribution by Mail (Samples, Complimentary, and Other Free)	40	40
e. Free Distribution Outside the Mail (Carriers or Other Means)	100	100
f. Total Free Distribution (Sum of 15d and 15e)	140	140
g. Total Distribution (Sum of 15c and 15f)	4170	4170
h. Copies Not Distributed (1) Office Use, Leftovers, Spoiled	130	130
(2) Return from News Agents	none	none
i. Total (Sum of 15g, 15h(1), and 15h(2))	4300	4300
Percent Paid and/or Requested Circulation (15c / 15g x 100)	none	none

16. This Statement of Ownership will be printed in the Oct., 1994 issue of this publication Check box if not required to publish

17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner

Date

Editor Irena Chaban Publ. Manager M. Chaban 9/27-94

I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including multiple damages and civil penalties).

Згідно з вимогою поштового уряду вищеподані дані (P.S. Form 3526, October 1994) повинні бути поміщені 1 раз в рік на 2-ій сторінці обкладинки. Матеріали 2-ої сторінки обкл. подаємо на 3-ій сторінці обкладинки.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

БОГДАН КРАВЦІВ

ЖОВТЕНЬ

*Три роси обіб'єш,
Три криниці вип'єш,
Здійсниться наша мрія —
Станемо на вогненного змія! —*

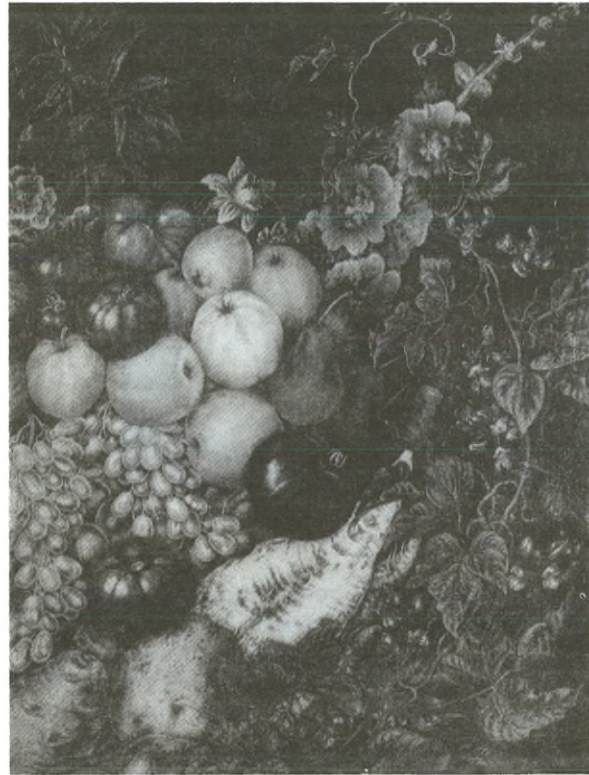
В. Свідзінський. Баляди.

Колись — за семи ріками — уранці
цвіла латаття злотом далечинь
і жеврів яскір ярко й молочій
і мріли жовтожаром помаранчі.

Любов, серця окриливши юначі,
займала, кликала на буйний бій,
на кубла негіді, що в них, як в шанці,
чигав потворний жовтобрюхий змій.

Повзли назустріч трясці й жовтяниці,
в очах чорніло від ураз і яду
і жовцю бралися слова ясні.

Але ж загинув змій! Чи тільки сниться?
...По бойовищі молодого саду
чвалує осінь на гнідїм коні.

*Катерина Білокур. Привіт урожаю. 1946.
Kateryna Bilokur. Harvest. 1946.*

ДО КОШИКА ІСТОРІЇ

МИКОЛА КАГАРЛИЦЬКИЙ

СВІТЛОДАЙНИЙ ПЕНЗЕЛЬ У МОРОЦІ ЖИТТЯ

(ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТА ЛЕГЕНДАРНОЇ КАТЕРИНИ БІЛОКУР)

Якщо вірити крилатій сентенції Вільяма С. Моєма, що "Людина, про яку складено легенду, дістає паспорт на безсмертя", то богданівська художниця-самоук Катерина Білокур (1900 — 1961), обрісши за життя не одною легендою, заслужила безсмертя не лише в свого народу. І найправдивіша легенда вже та, що Катерина Білокур, либонь, чи не єдина в світовому мистецтві неосвічена селянка, котра самотужки, ні з якими педагогами не знаючись, навіть не чуючи ніколи "гласу учителя в школі", сягнула воістину фантастичних висот у малярстві, а, як згодом з'ясувалося, і в листах, кращі сторінки яких сприймаються нашими сучасниками ніби новелі-перлини, котрим по-доброму позаздрити може першорядний літератор, що черпає наснагу з бездонної криниці рідної мови, фолкльору.

Тож як розповісти в короткому зарисі про неї, генія з глухої, за дитинства й молодости художниці Богом забутої Богданівки на Київщині, що стала відомою тепер у багатьох відлеглих куточках планети Земля?

І, либонь, розпочну я розповідь про жінку не від світу цього цитуванням фрагменту з її листа з 11 лютого 1948 року до малознаної професійної художниці Емми Гурович, у якому пристрасна душа Катерини Білокур, зранена образою, кинулась на захист свого людського й мистецького "я":

"Ой Емма Іллічна, якби ви знали, як ви мене оскорбили нещасну художницю-самоуку! Скільки я із-за цього, як я його зву, святого малювання, зазнала всякої кривди й зневаги! Та думаю, нехай кривдять: любов моя велика, терпіння і праця все переможуть

*Катерина Білокур біля мольберта. Фото 1955 р.
Kateryna Bilokur. Photo 1955.*

— і я дійду тії великої мети, того великого і чарівного звання — художник! Тоді-то, думаю, буде моє свято, тоді ніхто не буде мене кривдити! Та не так склалось, як думалось. І от ви, шановна Емма Іллічна, написали мені таку велику обіду! Як ви зневажливо поставились до мого твору, що порівняли його з узорами, що рисують на печах, з глиняною посудом і вишиванням сорочок! Навіть моя робота до фарфорової не дійшла, а тільки до глиняної посуду! (Ідеться про картину "Колгоспне поле", яка експонувалася 1951 року на другій декаді українського мистецтва в Москві — М. К.).

Вірите, Емма Іллічна, вже ось тиждень, як я від вас одержала лист, як прочитала я його — чорно мені стало, як у ніч осінню! І сумно-сумно! Господи, помилуй мене, ще в петлю полізу!

Дозвольте вам, шановна Емма Іллічна, навести приклад такого змісту. Я читала колись в журналі, а потім мені розказували люди, що там чи в Калінінській, чи в Горьковській областях жила бабуся, древня одами, але бодра духом і здоров'ям. І знала та бабуся багато народних казок і билин, а може, які й сама складала, і мала вона великий дар їх розказувати, що виступала з ними в театрах — і тисячі слухачів заслухувались її з притихшим диханням (ідеться, мабуть, про самобутню розповідачку билин Марфу Крюкову — М. К.). І певно, між ними були люди культурні, освічені, і вони, слухаючи тії чудові казки, билини, вони не гукали бабусі тій, що, гей, бабо, не кажи ти так, а кажи так, як пишуть свої твори Толстой, Горький, Некрасов, Шолохов і інші. Ніхто ж не казав, щоб їх переробити, щоб вони були схожі на твори всіх письменників. Ні, вони, тії казки, билини, мали свого роду красу — і до їх не можна

нічого додати і від їх нічого взяти, а нехай вони такими і залишаються, якими їх утворив народ. Так і моє малювання — до його не треба нічого добавляти і не можна в йому нічого змінити, а нехай воно так і залишається — і людям ученим, освіченим, культурним, котрі стоять на службі, на захисті мистецтва й культури. Якби вони поряд з картиною якого видатного художника поставили і мій твір, говорячи: оце, мов, дивіться, люди добрі, на цей експонат: його виконувала людина, яка в своїм житті не бачила школи і не чула гласу учителя, цей плід виріс на почві її великої любові до цієї праці! Було й до мого часу багато художників-самоуків, але тих доля інакша: їх здібності ще з-за молодю помічали і давали їм допомогу: одних забирали в школи, другим допомагали поодинокі художники. А мені, бачте, не судилось: що я в той час, як училась, то ні з якими знавцями мистецтва і не зустрілась. А вмисті з тим моє ество, мій розум, моя велика любов до малювання випирала з моїх грудей, не давала мені спокою ні вдень, ні вночі. І я йшла в поле і, озирнувшись навкруги (щоб не було близько людей), я там плакала. Плакала страшно, дико! І де не було й віддалік живої душі, а я здіймала руки вгору і просила в когось ради і допомоги. І, певно, то були приступи божевілля з великого горя, що мені вчувалося, що хтось мені шепче: "А ти не плач, Катерино, що нема в тебе вчителів. Певно, багато є тих, що учаться, — і їм ніколи. А ти дивись, як у матері-природі, дивись, яка травка-билинка, — так її й малюй, який листочок-цвіточок, — так його й виконуй!"

І я на матір-природу дивилась і в неї, багатої на фарби, тони й півтони, училась. Там цвіте квіточка синя, а там — жовта й червона, там кущик травиці, гілка калини схилилась, а над нею хміль і переступень покрутились. Там фіялкові дзвіночки тихесенько вітром гойдаються, а там сині петрові батоги над пахущим чебрецем схиляються... І все це було чудово, чудово! І я передавала на свої картини — і теж виходило чудово!

І до їх, до творів моїх, що-небїть добавляти і їх змінити — не треба! Бо вони, хоч і свого роду, а все ж таки мають красу. Я їх, твори мої, вирядила в люди вже оброблені і обточені. Я не кажу, що я альфа і омега, я не кажу, що мої твори — це вже все. Ні, я боготворю і преклоняюсь перед тим малярним мистецтвом, яке преподається скрізь по всіх великих і малих школах, бо воно ж має велику силу і красу. Але ж і моєї роботи жувати не треба! І нехай вона такою, яка є, — такою й залишається. Бо вам не подобається те, а іншим — друге, то через деякий час я вже своєї роботи не визнаю, як почну я з неї дещо викидати та дещо добавляти!.."

Задумайтесь! У цій наївно простій, не претензійній, на оголеному нерві жагучій сповіді Катерини Білокур, де так багато закладено філософічного, психологічного й чогось такого таємничого, незбаг-

ненного, недоступного простим смертним (розмова з голосом згори), мов би підсвідомо зфокусована її зовні стримана, спокійна, однак внутрішньо імпульсивна, ба навіть вибухово вулканічна натура, яка раювала, працюючи за мольбертом, й страждала, борсаючись у нетрошах буднів.

Ось як вона сама пише про свою невситиму жагу до малювання в молодості в листі з 30 жовтня 1947 року до працівників відділу образотворчого мистецтва Інституту мистецтвознавства, фолкльору та етнографії Академії Наук України:

"А пізніше, коли я взнала за існування того святого малярства, стала дещо й собі спробувати. А коли мої рідні побачили, то й сказали мені: 'Катре, не бери ти собі цього в голову, бо на це треба розумної голови і великої школи, а куди тобі, дурній, за це велике діло братись? Он був я у Смотриках (село неподалік від Богданівки — М. К.) у живописця, він ікони малює. Дак кудя! То чоловік розумний, а ти — дурна!' — і батько спльовували з таким презирством, що я думала: 'А може, й справді я дурна?' — і кидала своє гірке малювання. Та де вже то покинеш? Як найде не мене, як то старі люди кажуть, той штих, — кудя я не йду, що я не роблю, а те, що я надумала малювати, — слідом за мною. Та й спати я ляжу, а воно мені вчувається, а воно мені ввижається, та нібито щось до мене промовляє, щоб я його не кидала, щоб я його не цуралась, щоб я його малювала, та чи на папір, чи на полотно виливала. То було вкраду в матері білого полотна, та візьму вуглину, та залізу кудя-небіть у затінок, щоб мене ніхто не бачив і не чув, та й почну виводити чорним по білому і хати, і млини, і дерева. А іноді таке на мене найде, що почну малювати щось таке, як ото кажуть, фантастичне, — то смішне, то страшне, а іноді таке дивовижне, таке привабливе, що й надивитись не можна! І розвішаю я ті твори свої в тім затінку, і дивуюся з них, і плачу над ними, і регочусь, як божевільна, що зуміла таке втіяти! І були випадки, що в такому екстазі мене ловили!..

Ну, багато говорити, та ніколи слухати. Мати було аж плачуть: 'Ото, — кажуть, — наказав нас Господь такою дочкою! У людей дочки в таких літах уже заміж повиходили, їх матері зятів мають, а наша (не при хаті згадувати!) чортів малює'. А батько: 'А що, бабо, не я тобі казав: не заступайся за нею, стервигою, як я її б'ю! Та нашу Катрю треба так бити, як ото в старовинній пісні співали:

Та зроби, сину, із дроту нагайку,

Та бий сучку з вечора й до ранку! —

то, може, хоч тоді хоч трохи на свій стрій повернем'..."

Не повернули Катрю батьки на "свій стрій"! Сила волі до малювання в неї була така велика, що заради нього, святого, відмовилася від заміжжя. А була ж вродливою, хлопці біля неї роєм упали, свататись приїздили і з чужих сіл. Ставила одну вимогу: "Доз-

Катерина Білокур. Букет квітів. 1960.
Kateryna Bilokur. Bouquet of Flowers. 1960.

волиш мені малювати — бери тоді за дружину!" Однак такого парубка не знайшлося. Раз навіть була дала згоду на змовини, бо ж люди пащекували про неї всяке — ледациця, відьма, з нечистою силою знається, — та коли дійшло до свідомості, що це ж голову собі зав'яже й навк розпрощається з думками про малювання, потай від усіх під вечір втекла з дому, з села... до Канева, на прощу до Тараса Шевченка. Тут знайшла собі рятуюнок і розраду, тут причастила зболену-згорьовану душу, тут напилася чарзілля для подальшого змагання з дслею. Вчинок цей — незвичайний і все ж характерний для Катерини Білокур. Незвичайна і її "розмова" мов із живим Тарасом, — пристрасна, відчайна і... свята: "Тарасе Григоровичу, батечку, голубчику, соколику, ви самі це гарно знаєте, теж колись по світу блукали та людей шукали, хоч ви мертвий, допоможіть мені стати художником" (з листа до працівників відділу образотворчого мистецтва Інституту мистецтвознавства, фолкльору та етнографії АН України з 30 жовтня 1947 року). І ще: "На могилі не було нікого. І мені така вже воля була! Скільки хотіла, стільки й плакала. Як живому Шевченку розказувала, що як я хочу стати художником, але на цих доріженьках як не терен, то колючки, то камінці гострі. Ой, якби це ви, Тарасе Григоровичу, живі були, то, може б, ви і допомогли мені стати художником. А ті люди, серед яких я живу, не розуміють мене, і я між ними як чужа" (з листа до Стефана Таранушенка за червень — липень 1954 року).

У 1923 чи 1924 році пробувала була Катерина вступити до художньо-керамічного технікуму в Мир-

Катерина Білокур. "Снідання". 1950.
Kateryna Bilokur. Breakfast. 1950.

городі, та без освіти не прийняли. Подалася була пізніше до театрального технікуму в Києві — і там їй уступити відмовили. В артистках не думала ходити, хоч і мала акторський дар: мріяла — повчитися, а там помітять її художницький хист — і їй відкриється дорога в храм малярства. Марні потуги!

А на 34-му році життя (Катря народилася 7 грудня 1900 року в день святої великомучениці Катерини) мати так допекла дівчину, що вона вирішила раз і назавжди покинути з собою — пішла босоніж холодного листопадового ранку на берег до річечки Чугмак... топиться. "Топлять мене і раз не хотілось — жити так хотілось! І цікаво було і самій: ну, чи вже ж вийде, чи буде з мене художник? Ну, думаю, чи втоплюсь, чи не втоплюсь, а може хоч матір полякаю, щоб вони мене не так ляляли і не гонили з дому". (З листа до мистецтвознавця Стефана Таранушенка за червень — липень 1954 року). Катря не втопилася: настигла мати, побачила дочку по пояс у крижаній воді, справді злякалась — і дозволила їй малювати. Та чи не з того пізно-осіннього ранку вона захворіла на ноги?

Діставши дорогою ціною дозвіл малювати, Катерина гарячково шукала підтримки, допомоги. Писала в усі районні, обласні інстанції — ніхто не відгукнувся! А тим часом самотужки осягала таїни малярської техніки, вчилася, як уже знаємо в "матері-природі". І десь наприкінці 1938 року почула небесний голос Оксани Петрусенко, яка тужно виводила пісню "Чи я в лузі не калина була?" То неначе про її зламану долю співала незнана їй артистка — і вона написала їй розпачливого листа, в якому розповіла про свої поневіряння й палке бажання стати художницею. І хоч навмання старанно вимережила адресу — лист знайшов Оксану Петрусенко, глибоко схвилював, розчулив її, нагадав про нелегку власну долю — і вона пішла до Центрального Будинку Народної Творчості, а невдовзі в Богданівку з Полтавського облас-

ного Будинку Народної Творчості (село тоді належало до Полтавської області, нині — до Київської) приїхали мистецтвознавці, побачили її диво-картини, зачудувалися ними — і 1940 року в Полтаві відбулася перша її персональна виставка. Не тямилася від радощів Катерина: "О, дивіться, люди, я стала таки художником!" Залистувалась із своєю рятівницею Оксаною Петрусенко, мріяла з нею зустрітись, але нагальна смерть співачки 15 липня 1940 року зруйнувала її благодійні наміри.

Окрилена першим визнанням, художниця з фанатизмом працює над новими картинами з квітів. Та війна обламала крила.

Лихої зими 1944 року до холодної-голодної хати Білокур загостив київський мистецтвознавець, а невдовзі і директор Центрального Будинку Народної Творчості Василь Нагай, який і зацікавився нею до кінця днів її.

По війні до Катерини Білокур прийшли офіційні шана і визнання, звання заслуженого, відтак і народного художника України. На обласних, республіканських, всесоюзних і міжнародних виставках біля її полотен завжди людно — подив, захоплення, зачарування. Всесвітньовідомий майстер пензля, автор знаменитої "Герніки" Пабло Пікассо, побачивши на виставці в Парижі 1954 року картини "Цар Колос", "Берізка" і "Колгоспне поле" (перші дві роботи до Києва більше так і не повернулися), довго, мов заіпнотизований, стояв перед ними в задумі, а потім назвав художницю геніяльною і, порівнявши її з визначною представницею наївного малярства Франції Серафін Луїз із Санглі, яка також малювала квіти, схвилювано вигукнув: "Якби в нас була такого рівня майстерності художниця, ми змусили б про неї заговорити весь світ".

Справді, дивлячись на сонцесяйні натюрморти Білокур, глядачі майже фізично звідують пах гарячої задушливої пари, що зміїною цівочкою підіймається з розвареної картоплі "в мундирах", п'яніють від аромату пухкої пористої поверхні зрізаного окрайця щойно з печі витягнутої хлібини ("Сніданок"), майже вочевидь споглядають прозоринь достиглих грон винограду, звідують солодково-винний смак восково-жовтавих яблук і медово пахучих груш, крихкість червоно-рожевого кавуна, м'якість червонощоких помідорів, свіжу твердь молоді оранжево-жовтої моркви, дорідних буряків, тужавість важкої цибулі ("Квіти, яблука, помідори", "Кавун, морква, квіти", "Натюрморт", "Натюрморт з хлібом", "Привіт урожаю").

Оголена до натуралізму правда сільського життя і водночас висока, ба навіть свята поезія буденного в тих роботах Білокур. Звичайність квітів, речей, предметів і незвичайність їхнього поєднання, розташування в композиціях. Небувале олюдження й теплення їх серцем художниці, могуттю таланту, силою нестримної уяви.

У ботанічній подібності її квітів, рослин, овочів угадується мрія про ідеал, віднаходиться втрачена опора, глядачі ніби повертаються обличчям до справжньої краси. І призвичаєні до буйної фантазії художниці (недарма ж одна з кращих філософських робіт так і зветься — "Буйна"), вони сприймають уже як закономірність, коли дерева й квіти на їхніх очах мов би проростають і щедро розквітають або ж у всій своїй величі й красі пливуть чи застигають на тлі води чи неба, а то ніби виринають з туману ("Жоржини", "Квіти в тумані", "Пшениця, квіти, виноград").

Не дивує й те, що квіти городні, берегові, польові, лісові, гайові, різночасові за порою цвітіння опиняються раптом поряд то у вінку чи букеті, то на столі ("Привіт урожаю", "Квіти з горіхами", "Цар Колос", "В Богданівці на Загреблі"). А ще художниця зображувала цвіт і плід водночас ("Квіти і овочі", "Бурячок").

Усі ці "відхилення" від природного існування, квітування трав'янистих рослин, усі ці "зміщення" в часі й просторі їхнього буття потрібні були Катерині Білокур не тільки для симетрії — асиметрії композиційних структур, колірнього поєднання й співвідношення плям, мас, площин, а й для реалізації відповідної художницької ідеї, філософської концепції.

Квіти були її молитвою, її ненародженими дітьми, їх називала очима землі, вінцем земної краси. Їм вона проспівала гімн і в листі до працівників Центрального Будинку Народної Творчості з 12 листопада 1946 року:

"А може, ви мовчите і нічого не пишете мені, — мо', ви не задовільнені моєю працею, що я малюю лише квіти? Так як же їх не малювати, як вони ж такі красиві? Я й сама як почну малювати яку картину квітів, то й думаю: оце як цю закінчу, тоді вже буду малювати що-небать із життя людського. Але ж поки закінчу, то в голові заснується цілий ряд картин та одна від другої чудовіші, та одна від другої красивіші—та все ж і квіти. Оце вам таке. А як прийде весна та зазеленіють трави, а потім і квіти зацвітуть!.. Ой Боже ж мій, як глянеш кругом, то та гарна, а та ще краща, а та ще чудовіша! Та начебто аж схиляються до мене, та як не промовляють: 'Хто ж нас тоді буде малювати, як ти покинеш?' То я все на світі забуду —та й знов малюю квіти. Ой, не гнівайтеся на мене, мої близькі і далекі друзі, що я малюю квіти, бо із квітів картини красиві. Та ще як буде чим і на чому, то я б вам усяких намалювала! А то горе таке, що нема чим тієї фарби розводити..."

Таким же поетом у прозі була Катерина Булокур, філософських злетів сягала і тоді, коли брала до рук перо, що яскраво засвідчили і її листи до різних адресатів. Як уже можна здогадатися по цитованих тут фрагментах, вони — самобутні, неповторні, глибоко народні. Чергуються в них, як і в кожній епістолярії, свята й будні, піднесений і суто "робочий"

стиль письма. Та найголовніше, що з листів постає перед нами огром-світ, у якому багатогранне духовне й моральне "я" людини й митця художниці то радіє, страждає, переживає, сумнівається, щось утверджує, щось заперечує, то сміється, жартує, то заноситься думками в нетрища психології, філософії, дошукуєчись відповідей на болючі запитання, що ятрать душу, то опускається на грішну землю, змагаючись із сірістю, безликістю, бездушністю, не знаходячи виходу з таких життєвих обставин, то перебуваючи на межі реального — ірреального, розмовляє з невідомими силами, повідаючи їм печаль і біль свою, й дістає від них напущтя, забувши про власне горе, піддається чарам народних пісень, легенд, переказів, календарної обрядової лірики, то, розгойдуване буйною фантазією, кладе на папір образи-видіння. А то раптом художниця, як ото циганка-ворожка або народна знахарка, тричі проказує вітрові навздогін слова-закляття: "Степане, озовіться, Степане, окликніться!" — і він, зачаклований її благанням, сідає за стіл і пише їй листа, то якимось "шостим" чи "сьомим" чуттям угадавши, чи від когось почувши, або з рядків адресата довідавшись, що котромусь із її давніх друзів занездоровилось, мчить на хвилях уяви теплим словом підтримати, пораду, як вилікувати клятву хворобу, дати. Все це різна і водночас одна й та ж Катерина Білокур, яка ніби збоку споглядає свята й будні власної душі, засвічує й підсвічує нам її найпотаємніші куточки.

І зовсім не дивує, що рідко коли переступаючи поріг свого обійстя в Богданівці, вона зором, слухом, думками обіймає не лише рідне село, а й Україну, Всесвіт. Тим-то для тих, хто хоче повернутися до національних праджерел, знайти себе в Україні, картини й листи Катерини Білокур — бездонна криниця народного розуму, досвіду, мудрости, спостережливости.

І хай ревіємом прозвучать як вирок тій сталінській добі, в якій жила й творила Катерина Білокур, прощальні рядки зі світом (померла К. Білокур 10 червня 1961 року) за три тижні до смертного одра з її листа до Юлії Білякової з 19 травня 1961 року:

"І тепер я не малюю уже два роки, бо дуже хвора моя мати. От як весна настане, то в селі без города ж не можна, та поки посаджу, а там полоть пора. А там іще влітку дні великі, то й то рідко коли таке мені випада, що можна малювати, а прийде осінь — зима, то і за пензлі не берусь, а ото тільки й мого діла, що дрова рубать, торф ношу, попіл виношу, піч топлю, біля старої хворої баби ходжу, то подаю їй, то після єї прибираю, ганчірки перу та на свої рученьки дивлюсь та приказую, та плачу: 'Ой рученьки мої золоті, дорогі, та яку б ви красу створили, та скільки б ви чарівних картин створили, а ви кублитесь у попелі та бовтаєтесь у брудній воді... Та так напекло, та так жаль часу дорогого, що ще б я могла що-небать створить..."

БОГДАН ЛЕПКИЙ

Олені Кульчицькій

Неси в душі своєю найкращу думу,
Свою сердечну мрію золоту
Шляхом життя, посеред крику й шуму
У вічності глибоку самоту.

А ідучи не розсилай проміння,
Не обтрясай небесної роси,
Щоби в момент найбільшого терпіння
Мав ти світило вічної краси.

Богдан Лепкий

Римзе 1. X. 1923.

Неси в душі свою найкращу думу,
Свою сердечну мрію золоту
Шляхом життя, посеред крику й шуму
У вічності глибоку самоту.

А ідучи не розсилай проміння,
Не обтрясай небесної роси,
Щоби в момент найбільшого терпіння
Мав ти світило вічної краси.

Відбитка оригіналу рукопису з архіву Богдана Лепкого, 1923 р. надіслав д-р Роман Смик, опікун архіву Б. Лепкого.

Катерина Білокур. Гілка яблуні. 1955.
Kateryna Bilokur. Appletree Branch. 1955.

От я жалілась і в район, і в колгосп, щоб допомогли, щоб знайшли таку людину, щоб вона хоч двічі на тиждень могла приходити та допомагати мені, чи в хаті прибрати, сорочку випрати, дрів нарубати, а влітку полола б, а я що таки хоч трохи малювала, та на моє прохання ніхто не звернув уваги. Та й допеклась я й доплакалась над своєю гіркою долею, що забліло в мене в животі. Це ще був сніг, так наче і не дуже, а тепер уже так болить, що я й хати не перейду. І ніде і не лікуюсь, бо нема на кого покинути хату і таку ж хвору стару матір — і так ми вдвох лижем (лежимо — М. К.). Город бур'яном заростає, а я лежу. Отак-то воно. Оце така моя повість..."

Що до цього додати? А хіба те, що драматична, на грані трагічного повість за життя не передбачає оптимістичного акорду по смерті художниці, хоч Україна й здобула статус незалежності і в наших серцях посіяно надію на розвій понівеченої і занед-

баной тоталітарним комуністичним режимом національної духовності. Щоправда, за тих стагнаційних часів я з трудом усе ж таки видрукував у періодичі фрагменти листів Катерини Білокур, які приголомшили творчу інтелігенцію, опублікував десятки статей про її життєвий і творчий подвиг, написав повість-есе "Квіти мої, діти" (див. книжку "Наодинці з совістю", 1988), а нині альбом репродукцій з картин, книжка листів "Я буду таки художником!" із мою вступною статтею, розвідками й коментарями безнадійно сиротами тиняються попід видавництвами, боті, збанкрутілі, майже позбавлені державної дотації, заледве живіють. А як же нам іти в майбутнє без духовної спадщини богданівської чарівниці-одержимці?

Основні роботи К. Білокур зберігаються в Державному музеї українського народного декоративно-прикладного мистецтва в Києві та в Яготинській картинній галерії (Яготин Київської області).

ЩОБ ДОВШЕ ЖИТИ

Наша преса приносить щодня сумні вістки про відхід з цього світу наших друзів, знайомих, нерідко — передчасно. Більшість з них (коло 60%) є жертвами двох спричинників смерті, якими є серцеві захворювання (коло 40%) і пістряк (рак) різних органів (понад 20%). Виникнення обох їх зумовлене у значній мірі невідповідним харчуванням.

Коронарні захворювання серця, які забирають найбільше жертв, у значній мірі спричинені надміром холестеролу в крові, що є наслідком надуживання тваринними товщами у харчуванні. Пістряк завдячує своє постання теж товстій їжі та недостатці волокнини й деяких вітамінів у ній. Перекормлювання, що дає у висліді опасистість, доповнює згадані шкідливості. Відповідною модифікацією їжі можна значно запобігти згаданим вище смертоносним хворобам і продовжити життя.

Маємо три основні складники поживи: вуглеводи, товщі й білки. Вони доставляють організмові відповідну кількість палива (кальорій), потрібного для життєвих функцій. Доповнюють їх вітаміни й мінерали.

Вуглеводи повинні зайняти коло 55—60% денних кальорій. Один грам їх дає 4 кальорії. Вони переважно рослинного походження (овочі, городина, збіжжя), доставляють вуглеводи під видом крохмалю.

Товщі поручають споживати денно не більше ніж 30% всіх кальорій. Зменшення їх навіть до 15% має протипістрякове діяння. Один грам товщу дає 9 кальорій.

Товщі можуть складатися з насичених або ненасичених товщевих кислот. Насичені товщі стають тверді в кімнатній температурі. До них належать в першу чергу тваринні товщі (сало, смалець, лій, масло) та деякі рослинні (з кокосового горіха, пальми, пальмового зерна). Ненасичені товщі — це плинні олії рослинного походження, з кукурудзи, соняшника, оливок, ріпака.

Насичені товщі, головню тваринного походження, складаються з тригліцеридів і холестеролу, в якому розрізняємо низької густоти товщевілки (LOL), які відповідальні за відкладання холестеролу в стінках артерії, і великої густоти товще-тіла (HOL), які протидіють повищому й усувають холестероль з крові. Побажано, щоб рівень того останньо згаданого доброго холестеролу в крові був якнайвищий, не менший ніж 35 мг (100 мл. крові). Лихий же попередній холестероль повинен бути нижчий, ніж 130 мг (100 мл. крові). Рівень усього холестеролу в крові повинен бути нижчий за 200, але не вищий за 240 мг (100 мл. крові).

Білковина повинна давати коло 15% кальорій денно. Один її грам дає 4 кальорії. Складається вона з амінових кислот. Багатим постачальником повновартісної білковини є тварини. Є вона у м'ясі тварин, свійської птиці й риб, яйцях і молоці. Рослини більш убогі на білковину. Вона міститься в зерні, кашах, стручкових рослинах і горіхах.

Для повноти харчування потрібні ще *вітаміни* й мінерали. На дуже важливі вітаміни (А, С, Е) багаті рослинні продукти. Вітаміна А, як теж завдяки окиснювально-спрягальним властивостям вітаміни С і Е запобігають ракотворчому пошкодженню клітин. Вітаміна С також знижує холестероль у крові. Тваринний харч достарчає головню вітаміни групи В та D.

Волокнина — це нестравний матеріал рослинної їжі, який переходить незмінний через кормовий провід. Міститься вона подостатком у різних крупах, зерні, кашах, разовому хлібі, стручкових рослинах, городині та овочах. Маємо розчинну й нерозчинну у воді волокнину. Розчинна волокнина знижує рівень холестеролу в крові, а нерозчинна протидіє розвиткові пістряка, зокрема грубої кишки.

Розглянемо тепер детально наші харчові продукти й проаналізуємо їхню здоровну цінність.

Тваринні м'ясні продукти доставляють в значній кількості повновартісну білковину, але одночасно вони багаті на пагубні насичені товщі.

Воловина, телятина, баранина, свинина дають червоне м'ясо, насичене холестеролем. Тому треба їх оминати, особливо коли це видні білі волокна товщу. Сало, смалець і шварки зі свинини — це концентрація пагубного товщу. М'ясні вироби — різні ковбаси й ковбаски, салями й т. п. — багаті в насичені товщі. Тканина органів печінки, підшлункової залози, нирок, серця й мозку дуже багата на холестероль.

Дріб, тобто свійська птиця, становить найбільш сприймливие джерело м'яса теплокровних тварин. Слід пам'ятати, що біле м'ясо з курки й індики є худіше від м'яса з гуски й качки. З огляду на те, що товщ дробу відкладається у шкірі, треба її усунути, коли готується страву з м'ясива.

Холоднокровні тварини не є вільні від холестеролу. Риби мають його значно менше, ніж теплокровні звірята. У деяких з них знайдено товщеву кислоту Омега-3, яка знижує холестероль у крові. До тих риб належать лосось, тунець, макреля, короп, біла риба, спеток, пструг. Обпанцирені тварини — креветки, омари, краби, раки, устриці — хоч і дуже бідні на товщ, але мають доволі холестеролу. Тому слід їх споживати не часто й не багато.

Яйця слід поділити на білок і жовток. Жовток яйця має 250—275 мгр холестеролу. Отож слід

обмежити споживання цілих яєць до трьох на тиждень, а найкраще зовсім усунути їх з їжі. Білок вільний від холестеролу, зате багатий на повновартину білковину. Отож можна його їсти без обмеження.

Молочні продукти вимагають належної уваги. Коров'яче молоко має коло 4% товщів, головню насичених. Щоб їх оминати, слід пити відтощене молоко, або обнижене щонайменше до 1% товщу. Кисле молоко обнижує рівень холестеролу в крові.

Сметана (вершки) — це згущення товщів молока. Масло ж — це найбільша їхня концентрація. Тому вони повинні бути виключені з харчування.

Сири, крім високої якості білковини, теж багаті в насичені товщі. Сири з відтощеного молока, білого кольору, вбогі на товщ і їх треба купувати.

Рослинні продукти заслуговують на особливу увагу.

Овочі не мають холестеролу, мають переважно мало товщу. Вийняtkово кокос багатий в насичені товщі. Оливки й авокадо теж багаті в товщ, але ненасичений. Овочі звичайно багаті на волокнину й вітаміни.

Городина достарчає в першу чергу вуглеводи, дещо білків, вітаміни й волокнину. Холестеролу в ній немає. Рекомендується споживати її в природному сирому стані. Консервована городина небажана, бо вона часто має додаток товщів і солі.

Два земні плоди — цибуля і часник — корисні тим, що вони мають сприяти розпусканню сціпів крові.

Стручкові рослини як квасоля, горох, біб, соя у висушеному стані є добрим джерелом білків. Каші з різного роду зерна (овес, гречка, пшениця, риж, кукурудза) теж дають дещо білковини. Вони разом з додатком горіхів можуть задоволити потребу на амінові кислоти.

Горіхи й насіння мають високу концентрацію ненасичених товщів. Вони й є добрим джерелом білковини.

Овочі й городина мають багато різних складників, які запобігають розвиткові пістряка різних органів тіла. Велику роллю відіграють у тому вітаміна А, що її подостатком є у темнозеленій городині, й вітаміни С і Е. Рослинні продукти, овочі, городина й зерно збіжжя, ще й завдяки багатству на волокнину, є важливим чинником у запобіганні пістряка, в першу чергу кормового проводу. Одночасно із-за малої кількості товщу вони не загрожують холестеролем.

Не можемо забути про хліб наш насущний та інше печиво й мучні вироби, які теж належать до рослинного царства. Повнозернистий (разовий) житній або пшеничний хліб з висівками цінний особливо запасом вітамінів і волокнини. Слаба його сторона — це те, що він швидко псується, плісняє. Питльований, позбавлений висівок, хліб менше вартісний. Всякого роду солодке печиво — торти, коржі, тістеч-

ка, пампушки, бабка — переважно багате в насичені товщі і яйця й через те не повинно мати місця в здоровій відживі. Домашнє печиво, виготовлене на рослинних оліях, безпечніше від фабричного. Всякого роду вироби з тіста, як клюски, макарони можуть бути некорисні із-за домішки яєць.

Цукор (сахароза), що його звикли ми вживати до солодження, причиняється до вапніння артерій. Він теж є великим поглиначем кисню з організму. Невикористаний цукор заміняється у товщ і тим причиняється до затовстіння. Тому й слід обмежити споживання цукру.

Сіль — це одна з речовин, без якої тяжко обійтися, пригтовляючи смачну їжу. З огляду на те, що вона причиняється до підвищення тиску крові, слід її оминати. У готових харчових продуктах знаходимо її достатньо, щоб заспокоїти потреби організму, тож при готуванні страв не слід її додавати. Кухонну сіль можна заступити її заміниками, а смак страв можна поправити ще, додаючи різного зілля.

Нарешті дещо про *напитки*. Без їжі людина може прожити кілька тижнів, але без води тільки кілька днів. Чиста вода повинна становити головний напиток. Кава й чай, що їх ми звикли пити у більшій кількості, можуть піднести холестероль у крові. Помірковане їх пиття, одна-дві чашки денно, безпечне. Алькоголь у малій кількості, одна-дві чарки денно, має запобігати коронарним захворюванням серця. Більша його кількість безумовно шкідлива для кровообігу. Надмірне пиття алькоголю спричиняється до розвитку пістряка (рака).

Досі застановлялися ми тільки над якістю їжі. Кількість її теж не менш важлива. Потреба їжі залежить від виконуваної праці. Якщо вона незначна, коло 2000 калорій денно повинно вистарчати. Надмірна вага, спричинена переїданням, є причиною розвитку серцевих захворювань і рака різних органів, які стають причиною смерті. Отож слід бути ощадним з калоріями, а якщо вага тіла підійшла вгору, треба її зредувати.

Спосіб виготовлення їжі теж важливий. Піддавання їжі, зокрема м'ясива, під діяння надто високої температури є ракотворче. Тому перегрівання харчових продуктів не є бажане. Рослинні продукти варто споживати по змозі якнайбільше у первісному сирому стані.

Підсумовуючи вищесказане, приходимо до висновку, що відповідним харчуванням можна до певної міри оберігти себе від двох головних небезпек нашого здоров'я й життя. Від хворіб серця й кровообігу зберігає нас пожива, вбога в холестероль і солі, а від пістряка (рака) — їжа, багата у волокнину й вітаміни. Сприяє тому теж обмеження кількості їжі й збереження нормальної ваги. Коли взяти до уваги повищі міркування, можна випрацювати діету, яка розправлялася б одночасно з обома загрозами. До

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

СЕРДЕЧНО ДЯКУЄМО!

89-му Відділові Союзу Українок Америки, Кергонксон, Н.Й., який склав 250.00 дол. на уфундування однієї сторінки "Нашого Життя" з нагоди 50-літнього ювілею його існування!

ЩИРО ВІТАЄМО!

Округу Нью-Джерзі, яка відсвяткувала своє 35-ліття!

102-ий Відділ Союзу Українок Америки, Манстер, Ін., який відсвяткував своє 25-ліття!

Нових членок 98-го Відділу Союзу Українок Америки, Голмдел, Н.Дж., Марію Бонано і Надію Корчагін!

Нових вільних членок: Уляну Децик і Лідію Децик у штаті Ровд Айленд, Мотрю Михайлюк в Нью Джерзі та Таню Цегельську в Пенсильвенії.

В ЧИСЛІ ЗА ЛИПЕНЬ—СЕРПЕНЬ Ц. Р. МИ ПОМІСТИЛИ ЗАПИТНИК "ЩО ЦІКАВИТЬ ВАС, НАШІ ЧИТАЧІ?". ДО ЦЬОГО ЧАСУ ДУЖЕ МАЛО ЧИТАЧІВ ВІДГУКНУЛИСЯ НА НАШІ ЗАПИТАННЯ. РОЗРАХОВУЄМО НА ВАШУ УВАГУ! ЗАЛЕЖИТЬ НАМ, ЩОБ ВИ НЕЙБАЙДУЖЕ ПОСТАВИЛИСЯ ДО ЦІЄЇ СПРАВИ! ВАШІ ДУМКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ БУДУТЬ ВЗЯТІ ДО УВАГИ І НАПЕВНО ПОМОЖУТЬ НАМ У ПЛАНУВАННІ НАСТУПНИХ ЧИСЕЛ. ТЕРМІН НАДСИЛАННЯ ВІДПОВІДЕЙ ДО 1-ГО ГРУДНЯ 1994 РОКУ.

РЕДАКЦІЯ

Радіопрोगрама "Українська хвиля" з міста Курітиба, Бразилія, яка в наступному році відзначає своє 50-ліття, щиро вітає Управу СУА і працівників журналу "Наше Життя" з нагоди 50-літнього ювілею та бажає якнайкращих успіхів у дальшій праці для добра жіночого руху і вільної незалежної України.

**Ольга Горачук,
Євгенія Б. Мазепа**

Курітиба, 16 червня 1994 р.

Голова Інформативно-освітньої комісії Української Федеральної Кредитової Спілки в Рочестері, Н.-Й., **Володимир Пилишенко**, складаючи 50.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" з нагоди 50-літнього ювілею, прислав журнал "Кооперативна Думка" — кварталник Української Кредитової Спілки в Рочестері, ч. 154, травень 1994.

Щиро дякуємо!

вибору є кілька їх родів.

Мішана, м'ясна дієта мусить перестерігати вище з'ясовані обмеження, зокрема що стосується холестеролу. Попри те треба щонайменше тричі в день споживати овочі й городину.

Безм'ясна дієта, яка містить молочні продукти і яйця, не дає задовільних наслідків відносно холестеролу. Усунення яєць впливає корисно під тим оглядом.

Найздоровішою виявляється повна рослинна (вегетаріанська) їжа. Вона бідна на товщ (до 10%), а багата на вуглеводи, вітаміни й волокнину. Білковину дають і зернові продукти, стручкові плоди й горіхи.

Сирі овочі й городина найкорисніші.

Усе вищесказане стосується в першій мірі українських господинь, жінок і матерів, які є сторожами здоров'я своїх чоловіків і дітей. Доводиться мені намовляти їх на національний гріх, на зраду українських кулінарних традицій. Наша смачна кухня ніяк не починається до збереження здоров'я. Час порадити українській жінці, як виготовляти здорові страви. А може хтось спроможеться написати новітню українську куховарську книжку, згідну з сучасною наукою про відживу, яка запропонує страви смачні і здорові?

ІВАН БИРЧАК

І ОЖИЛА РОДИННА ПАМ'ЯТЬ

ЯК ДОРІС ШИМА З ПЕНСИЛЬВАНІЇ ЗНАЙШЛА
СВОЄ КОРИННЯ В КАРПАТАХ

Світова організація ООН проголосила 1994 рік Роком родини. З цієї нагоди багато людей у цілому світі шукає своє родинне коріння. Цій темі присвячена і розповідь доцента університету ім. Шафарика у Пряшеві Івана Бирчака, за спеціальністю фізика. Він — уродженець українського села Руська Воля на Пряшівщині, заснованого ще у XV столітті. Розповідь про розшуки його далекої родички зі США Доріс Шими-Паціґи — типова для багатьох нинішніх американців, які про своє походження майже нічого не знають, або знають дуже мало. Ставши стовідсотковими американцями, вони забули і мову, і віру, і звичаї своїх далеких предків, чим збіднили самих себе. Доріс знайшла коріння свого роду. Вона ще не знає історії краю, з якого приїхали її прадід та прабабка, але вона хоче її пізнати. А це добре. Дуже добре. Віримо, що в цьому відношенні в неї будуть послідовники. Їх розповіді ми охоче опублікуємо на сторінках нашого журналу.

Редакція.

Греко-католицька церква в Панкасатевні,
Пенсильванія, будували Ілько і Михайло
Шими з крисянами.
Greek-Catholic Church in Pennsylvania.

Ілько Шима зі своєю родиною в Америці, 1906 рік.
Ilyko Shyma with his family in 1906.

Пішла бы я пішла до той Америки,
Кебы на рік, на два, але не навікы.
(З лемківської народної пісні).

Історія, про яку я хочу розповісти, принаймні її перша частина, типова майже для кожного українського села Пряшівщини наприкінці минулого і на початку нашого століття. Тоді майже з кожного села в гористих Карпатах десятки, а то й сотні людей від'їжджали за море. Молоді, здорові, працездатні люди з плачем прощалися зі своїми близькими, зі своїм минулим в надії на легше і багатше життя у чужому далекому краї. Кожен залишав щось рідне і дороге: той стареньких батьків, той кохану дівчину, інший — дружину з малими дітьми. Всі вирушали в

світ не з розкоші, а з горя. Вони мріяли в далекій Америці заробити гроші і через рік-два повернутися додому: докупити до своєї неврожайної смужки поля на гірських схилах ще одну ріллю і газдувати. Та людська доля має свої закони, а вона часто не дозичила тим людям повернутися до рідного краю.

Така доля спіткала свого часу і уродженця села Чирч Староліубовнянської округи (Словаччина) Ілька Шиму. Майже сто років тому — у 1895 році він з дружиною Катериною (з роду Штефанчик) із сусіднього села Обручне і з чотирнадцятирічним сином Михайлом, попрощавшись зі своїм братом і трьома сестрами, сів на "шифу" і попрямував в Америку.

Поселилися вони, як і тисячі інших земляків, у штаті Пенсильванія. Там купили невеличку ферму, побудували будиночок і почали нове життя. Через деякий час на території ферми відкрили шахту, де видобували кам'яне вугілля. Там, у Пенсильванії, в подружжя Шимів народилося ще троє дітей: Іван (Джон), Ганна (Ені) і Зузана (Сюзі).

Ілько Шима був одним із засновників греко-католицької церкви свв. Петра і Павла в Панкасатевні і одним із фундаторів греко-католицької унії в тому ж місті. Не забував він і про своє рідне село. Дотепер у чирчанській капличці за селом, куди кожної першої вересневої неділі сходяться тисячі людей на відпуст, є ікона Богородиці, на якій написано, що на її куплення назбирав гроші Ілько Шима з Америки. Спо-

чатку ця ікона прикрашала чирчанську церкву, однак вона оправлена у тяжку масивну раму і дівчатам не легко було виносити її на гору під час відпустів, тому пізніше залишили її у каплиці натривало.

А між тим сім'я Ілька Шими розросталася. Найстарший син Михайло одружився із Зузаною Бубень, яка теж походила із Чирча. Вона приїхала у Пенсильванію на вісім років пізніше — у 1903 році. Народила десятеро дітей, з яких дев'ятеро дожили до високого віку. Сама Зузана захворіла раком і померла, не доживши навіть до п'ятдесятки. Вона залишила дев'ятеро малих сиріт, які самостійно пробивали дорогу в життя. Та незважаючи на труднощі, всі вони "вийшли в люди": позакінчували школи, дехто навіть інженерську освіту здобув, всі знайшли своє місце в житті.

Рід Ілька Шими розростався. Лише в найстаршого його сина Михайла було крім 10 дітей ще й 26 внуків і майже п'ятдесят правнуків. Ілько дожив до 80 років, а його дружина Катерина — до 94.

На батьківському маєтку в Чирчі залишився газдувати Ільків наймолодший брат Петро. З жінкою Марією Яниковою вони виховали п'ятеро дітей: трьох синів і дві доньки. Самозрозуміло, що в умовах "старого краю" вони не змогли вчитися в середніх чи вищих школах, бо гористі чирчанські ріллі ледь-ледь прокормили багаточленну родину. До того, Петрові в Чирчу двічі згоріла хата. Лише наймолодшого сина Андрія вдалося післати на науку в гімназію. Про високі школи до війни не могли мріяти ані найздібніші селянські діти.

Ілько й Петро були неписьменними. Жодного листування між ними не збереглося. Та навряд чи вони листувалися між собою, зокрема після того, як американець Ілько продав свою ріллю в Чирчу не братові Петрові, як належалося за звичаєвим правом, а заможному газді Урдові.

А час плинув. Кожний з братів жив своїми проблемами і вони поступово забували один про одного. Діти Ілька в Америці знали про свого стрія дуже мало, а онуки Петра у "краю" вже зовсім нічого не чули про рідню в Америці. І, може, так ніколи б і не дізналися про неї, якби не жила на світі правнучка Ілька — Доріс Джейн Шима-Паціґа.

Доріс з дитинства любила прадідівський дім і на фермі свого діда вона проводила літні канікули. На все життя закарбувались в її пам'яті часті розповіді старенької прабабуні Катерини про "старий край", про наші гори, про свою молодість, прожиту в Обручному і в Чирчі. Молода Доріс тоді створювала собі уяву про ту далеку країну: про підгірське село, де всі люди ходять босоніж, де вози тягнуть корови, де немає електрики, де діти відвідують школу лише взимку, де дівчата після роботи увечері на вулиці співають. Понад 90-річна бабуся розповідала правнучці про незабутні свята Різдва Христового і Вели-

кодня з їх чудовими звичаями, про весілля, яке триває кілька днів і проходить як чудова казка при участі майже всіх жителів села, де є стільки речей інших, ніж в її рідній Пенсильванії. Як маленькій дівчині, їй тоді хотілося бачити цю чарівну казкову країну, яку дорослі називали "старим краєм"! З того часу вона весь час мріяла побачити цей край на власні очі.

Однак час немилосердно відкраював роки і десятиліття. Здавалось, що її мрія вже ніколи не здійсниться. Та у 1992 р. чоловік Доріс Роберт Паціґа (до речі, його батьки теж походять із Словаччини) кілька місяців працював у Братиславі. Під кінець його перебування Доріс приїхала за ним. Вони позичили авто і вибралися у подорож по батьківщині своїх предків.

В один весняний день перед Зеленими святами (Трійця) авто зупинилося біля чирчанського парафіяльного дому. Подружжя Паціґи зайшли до священника о. М. Подгаєцького в надії, що він їм допоможе знайти потомків їх рідні: Шимів або Бубнів. Але Бубнів у Чирчі вже давно немає, а Шимів — півсела. Як після сто років довідатись, хто з них мав рідню в Америці?! Ні отець духовний, ні інші старші люди, до яких вони звернулися, їм не могли допомогти. Вечоріло. Що робити? Треба десь нічліг шукати. В Бардієві переночували, але на другий день знову повернулися у село. Знов почали питати людей, але, як і вчора, безуспішно. Ніхто з чирчан їм не міг допомогти. Як-не-як пройшло сто років і Ілька Шиму ніхто вже не пам'ятав, бо ні він сам, ні ніхто з його потомків сюди вже ніколи не повертався.

З немалим хвилюванням, з важкими думками і сумом у серці Доріс ходила навколо чирчанської церкви, усвідомлюючи собі, що по цих місцях у минулому сторіччі ходили її предки і в цій церкві їх хрестили. Вона була розчарована, бо надіялась побачити казкове село, яке собі вимріяла ще в дитинстві. А тут ніякої казки нема, а є реальність, а реальність їй здавалась такою невдячною, що хоч ридай, бо ніяких слідів її предків, за якими вона приїхала з протилежного боку земної кулі, тут немає. Невже їй доведеться повернутися у Пенсильванію з пустими руками?

Коли вони збиралися сідати в авто, щоб від'їхати, до них підійшов колишній сільський поштар вуйко Кулик і, довідавшись про проблему Доріс, завів її до своєї 90-річної сестри, яка пригадала, що в ранньому дитинстві чула, ніби Петро Шима мав брата в Америці, а донька Петра тепер живе в сусідньому селі Руській Волі. Вуйко Кулик зараз же сів з ними в авто і повів їх до Марії Бірчак. Марія дійсно виявилася двоюрідною сестрою Дорісиного діда Михайла.

Доріс була на вершині щастя, бо її подорож все ж таки закінчилась успішно. Вона знайшла одну га-лузку свого роду. На radoщах вона довго обіймала й

цілувала тітку Марію, але говорити з нею не змогла, бо Марія не знала по-англійськи, а Доріс по-нашому. Ні сама Доріс і ніхто з її численних двоюрідних братів і сестер в Америці вже не знають мови своїх предків. Лише деякі з них ще ісповідують греко-католицьку релігію, всі інші прийняли мову, релігію і звичаї своїх життєвих партнерів.

Повернувшись додому, Доріс почала листуватися з Марією, яка відповідала їй за посередництвом сина і онуків. У своїх листах, писаних по-англійськи, Доріс задає безліч питань. Вона хотіла б якнайбільше довідатися про своїх далеких предків. Хотіла б якось заповнити ту велику прогалину, яка виникла наслідком сторічного мовчання. А діти і онуки Марії, для яких англійська мова не становить проблеми, зі зворушенням їй відповідають і від неї довідуються про родинну сагу роду Шимів в Америці. Вони переживають такі почуття, як біблійний батько, до якого повернувся блудний син. І родина Ілька Шими колись "заблудила" у віддалений континент, а тепер після століття в особі Доріс із четвертого покоління, повернулася у рідний край своїх предків.

І як добре зробила Доріс, що приїхала на Пряшівщину у 1992 році, а не пізніше! Якби вона приїхала на рік пізніше, то біля чирчанської церкви до неї б уже не звернувся вуйко Кулик, і в Руській Волі її вже не зустріла б тітка Марія. Обоє вони вже на тому світі.

Тепер в Америці живе понад сто потомків Ілька Шими, розпорошених по всій країні. Вони дуже мало

*Доріс Шима-Паціґа і Марія Бірчак під час зустрічі у 1992 році.
Doris Shyma-Paciga and Maria Birchak. 1992.*

знають про своїх руських предків, про їх віру, звичаї і побут. Потомки третього покоління поволі доживають свій вік, а четверте і п'яте покоління зовсім не знає мови "старого краю". Їх предки для них вже відійшли в забуття. Точніше сказати, відійшли б у забуття, якби не Доріс.

Повернувшись із поїздки по Пряшівщині, Доріс скликала велике родине "шов" у місті Панкасатевні, на яке зійшлося півсотні потомків Ілька Шими. На цих зборах Доріс прочитала історію роду Шимів, показала відеофільм та десятки фотографій з рід-

*Зустріч Шимових потомків у Панкасатевні. 1992 р.
Family reunion of Shyma family, 1992.*

ПАНІ ЛЕСЯ ДОПОМАГАЄ УКРАЇНІ

Про те, що може зробити для України одна особа, ми мали нагоду переконатися вже, коли шляхетні наміри пані Лесі стали фактом dokonаним. У неділю, 27 лютого, в залі храму св. Володимира у Парижі відбулося після Богослуження прийняття для гостей: троє з України й троє з Франції. Господарями, крім отця пароха Ярослава Салевича та пані Лесі й проф. Аристида Вирстів, були членки Союзу Українок, які підготували типово українську перекуску.

Гості з України — лікар з Косова д-р Володимир Мокляк та селяни — хлібороб Василь Дзеньків й інж. Роман Слободян — прибули на запрошення французів до Парижу, де відбувалася велика сільськогосподарська виставка. Та перш за все вони приїхали подякувати французьким установам "Секур католик" та "Католицькому комітетові проти голоду й за розвиток" за їхню допомогу Україні у двох ділянках: медицині й хліборобстві.

На наше запитання до пані Лесі, як їй вдалося дістати від цих французьких установ дві великі допомоги: на відбудову санаторії та обладнання двох нових відділів для дітей — жертв Чорнобиля, і висилка рілничих машин, устаткування для млина, трактори й зерно на засів, — пані Лєся відповіла:

— Це довга історія, бо я почала вже давно з нашої французької католицької парафії у містечку Бург-ля-Рен біля Парижу, де ми проживаємо. Там я записалася до відділу "Секур католик", і після деякого часу познайомилася з Головною управою цієї благодійної установи у Парижі. Знаючи про моє українське походження, вони запропонували мені відбути з їхніми представниками подорож по колишньому СРСР перекладачем. Я погодилася й минулого року відбула з ними довгу подорож — через Москву аж до Новосибірська, під час якої зустрічалася з багатьма українцями. У самому Новосибірську їх 80 тисяч!.. Моя перекладацька робота подобалася французам, вони дивувалися, коли я перекладала їм коротку відповідь опитуваних, висловлену одним реченням або тільки вимовним жестом, — цілим

викладом про історію чи політику росіян.

— А як ви звернули їхню увагу на Україну? — питаю пані Лєсю.

— Це вони доручили "Комітетові проти голоду й за розвиток", після того, коли до Парижу прибули такі українські особистості як Павличко, Дзюба й Гель, і я їх з ними познайомила, а моя донька Софійка товаришувала французькій комісії, яка поїхала наочно ознайомитися з українськими потребами.

— А хто ці ваші французькі гості?

— Це якраз голова "Комітету проти голоду й за розвиток" Філіп Пенглен та його дружина, професор історії, яка завдяки книжці "Забута королева" — про Анну-Ярославну, — зацікавилася історією України. А сам Філіп Пенглен написав знамениту статтю в їхньому журналі п. н. "Україна — світла майбутнього".

Я вхопила цей журнал, а також ще один, з статтями про Україну, завдяки подвигам пані Лєсі. Та покищо прислухалася до промов і розмов з присутніми, зокрема ж до короткого слова. Ф. Пенглена про його враження від поїздки в Україну, якій треба допомагати, та подяки від паризької громади, включно з нашим амбасадором та його дружиною панством Кочубеями, яку висловив французьким гостям проф. Кирило Митрович.

Уже в дорозі до хати я прочитала статті у цих журналах, з яких варто навести деякі місця.

Журнал "Фем девльопеман" ("Голод і розвиток") за лютий 1994 року присвятив дві сторінки для статті Філіпа Пенглєна "Україна — світла майбутнього". Читаємо там таке: "Після 325 років московського панування, Україна розправила власні крила... Щоб зламати волю українського народу, Сталін організував 1932 р. голод, в якому загинуло 8 мільйонів селян. Репресії й депортації творять ритм життя українців аж до 1980-их років... Але в 1986 р. вибухає реактор у Чорнобилі. Мільйони людей дістають сильні дози радіації. ... У жовтні минулого року "Католицький комітет проти голоду й за розвиток" зорганізував місію до України й ми побачили, що ця

ного краю своїх предків. Для всіх це була велика несподіванка.

Яке щастя, що живуть на світі такі люди як Доріс! Хронікарі, охоронці родинної пам'яті, того вогника, який нам освітлює наше коріння, мудрість і досвід давнини.

За те тобі, Доріс, глибокий поклін! За плекання і збереження родинної пам'яті для дальших поколінь твого роду. Бо яка то біда, яке то нещастя виростати і жити без коріння!

Влітку цього року Доріс хотіла б знову приїхати до старого краю. Хочє докладніше подивитися на наші берізки, на потічки, на місця, де народилися і жили її прадіди і прабабуни. Хочє босими ногами ступити на землю, на той шар, в якому заховані піт, мозолі і кості десятків її предків.

Приїжджай, Доріс, приїжджай! Welcome. Welcome to old country, Doris!

Пряшів, Словаччина.

Лєся Вирста.

Lesia Wyrsta.

катастрофа існує далі, тому вирішили рятувати дітей, тим більше, що Міністерство охорони здоров'я України опублікувало підсумки катастрофи: 2.3 мільйона осіб потребують медичної допомоги, а 4.5 млн. все ще живуть у радіаційній зоні..."

У вступі п.н. "Колгосп, перетворений у підприємство" автор розказує про "господаря Василя" та підприємство "Слободян" з участю 200 селянських родин, засноване інженером-механіком. "Але найсильніше враження зробила на нас зустріч із "Благосвітом", яке тепер користується нашою підтримкою. "Благосвіт" зродився 4 роки тому у Києві, після лікарської конференції, щоб лікувати дітей, заражених радіацією у Чорнобилі. Ми допомогли відновити санаторію в Косові (з новими кабінетами) та добудувати ще два відділи... Треба було теж подумати про здорові харчі для дітей. І тут появився директор "Благосвіту" д-р Мокляк, щоб створити перше незалежне господарство, а саме Василя Дзеньківа. Він узявся зі запалом до праці й уже перші жнива були успішні, а це й викликало заздрість у голови сусіднього колгоспу й шикани..." Тут автор наводить слова Василя: "Незважаючи на погрози, селяни з цього колгоспу приходять мені помагати після праці... Мій батько, який знав тільки колгоспи і комуністичну систему, був проти цього експерименту. Тепер він ним захопився..." Філіп Пенглен закінчує: "Ідеї, енергії й знань не бракує людям "Благосвіту". Він корисний українцям, які набираються довіря до себе й беруться відбудувати свою країну. Він

корисний і нашій установі "Голод і розвиток", яка робить щойно перші кроки у тому районі, де ще багато залишається до роботи".

Друга стаття у журналі "Бурґ ля Рен" за лютий 1994 року у формі інтерв'ю, яке супроводжує замітка від редакції, під заголовком "Україна в серці Бурґ ля Рен".

"Українська Республіка, яка здобула незалежність три роки тому, переживає драматичну ситуацію у політичному, моральному й господарському житті. Чи може вона вийти з неї? Аристид і Лєся Вирсти, що живуть у Бурґ ля Рен 32 роки, залюблені у Францію, але родом з України, і роблять усе для цього. І то з вірою, яка гори переносить!" — сказано у вступі.

Після короткого представлення — Лєся співпрацює зі "Секур католік" як перекладачка французько-українсько-російська, Аристид як музиколог, зацікавлений українською бароковою музикою, — поспіпалися запитання:

— Пані Вирста, ви повернулися з Сибіру. Яка там ситуація?

— Так, я повернулася з Новосибірська, столиці Сибіру, де ми заклали "Карітас" — антену "Секур католік"... Там відбулася теж катастрофа, подібна до чорнобильської, ще 40 років тому, яка досі затроює людей і природу... За три роки ми заснували 20 таких "Карітас" у Росії й Україні...

— Як це сталося, що Росії не вдалося зрусифікувати Україну, яку вона окупувала 350 років?..

На це питання відповів проф. Аристид Вирста, наводячи історичні факти, й закінчив так:

— На жаль, історія України дуже мало відома у Франції, хоч зв'язки, які нас єднають, — дуже давні. Пригадайте, що в XI ст. король Франції Анрі I одружився з Анною з Києва... Вона привезла з собою в дарунок св. Євангелію, на яку згодом присягали усі французькі королі. Хочу закінчити порадою вашим читачам: якщо їх цікавить історія, то хай читають книжку мого приятеля А. Жуковського "Історія України".

На останнє запитання про надії українців на краще майбутнє відповіли по черзі обидвоє, спершу А. Вирста:

— Покищо ситуація забльоквана комуністами, які в більшості у парламенті. А росіяни роблять усе, щоб нас тримати у залежності від них.

— Та покищо, — закінчує п. Лєся, — міжнародна солідарність потрохи нам допомагає, в тому числі й "Секур католік", завдяки дарункам, зібраним у жовтні минулого року в акції, в якій Бурґ ля Рен має пальму першости! Тож я користаю з нагоди, щоб подякувати нашим співмешканцям.

У БАБУСИНІЙ СКРИНІ

З давніх-давен у нас на Україні був такий звичай: коли дівчина підросала, то повинна готувати собі "віно". Сюди входило кілька вишитих сорочок, рушники, пішви, скатерті, верети і т. д. Все це складали в гарно оздоблену різьбою або малюнком дерев'яну скриню.

Хочу розповісти про речі, які зберігалися і подекуди ще й дотепер зберігаються в бабусиних скринях-вінах.

Працюючи в музеї народної архітектури і побуту у Львові, ми не раз буваємо в селах Покуття (рівнинні і підгірські райони Івано-Франківщини). Покуття — неповторний куточок галицької землі як з огляду народного будівництва і побуту, так і звичаїв, традицій, народного мистецтва.

Заходили на подвір'я, до осель, де жили старі бабусі, розпитували їх про давнину. Ми бачили, з якою повагою вони підходили до своїх скринь і з гордістю вимовляли, що це їх віно. Бабусі відкривали скрині, в яких були старанно поскладані сувої домотканого полотна, верети, налавники, скатерті, сорочки, горботки, киптарі, кожухи. Все це було перекладено сушеними листками тютюну, пахучим сушеним зіллям, щоб відлякати міль.

Трохи вбік від дороги зі Снятина до Городенки лежить село Русів — батьківщина видатного українського новеліста Василя Стефаника. Воно розкинулося на горбкуватій поверхні покутського лісостепу. Село тепер живе своїм життям, але його мешканці свято оберігають давні традиції. З Русова багато експонатів зберігається у нашому музеї.

Цікавою нашою співрозмовницею виявилася Тетяна Стефаник — далека родичка письменника. У неї поганий слух і тому порозумітися з нею нам допомагала її молодша сестра Параска, вчителька місцевої школи. Тетяна дуже образно і цікаво розказувала про русівські вишиті сорочки, які вона ще запам'ятала на своїй мамі і бабусі. Сорочки ці виготовлені десь в кінці XIX — на початку XX ст. Їх шили з доморобного полотна з уставкою і пазушним розрізом. Уставка — це пряма вставка на рукаві, вона розширює плечову частину сорочки. Біля шиї і внизу рукава густо поморщена. У бабусиній сорочці взір уставки складається з трьох візерункових смуг з елементами стилізованої чотирипелюсткової квітки. Поле рукава повністю зашите такою ж квіткою в шаховому порядку. Сорочка вишита рахунковою гладдю. Це одна з найстаровинніших технік, коли накладаються на полотно паралельні стібки, віддалені один від одного на одну нитку.

Покуття, село Русів. Жіноча сорочка.
Pokuttia, village of Rusiw. Woman's blouse.

Інша сорочка, також з довгим рукавом, повністю зашита червоними вовняними нитками. Уставка орнаментована низзю з геометричним узором. Переважає червоний колір з вкрапленням рожевих, фіолетових, жовтих, зелених вовняних ниток. По рукаву вздовж вишиті одна біля одної червоні цятки. Сорочка навколо шиї і на манжетах також прикрашена вишивкою червоного кольору. Сорочки, в яких вишитий весь рукав, в народі називають "рукавенки". Їх носили дівчата і молоді жінки. А ще побутувала в Русові сорочка "біленка", або просто біла сорочка. Кожна дівчина мусіла мати таку сорочку. Її вдягала молода в перший день після весілля. Сорочку шили з вибіленого доморобного полотна. Складається із станка і підточки, має уставку. Біля шиї і на рукавах густо поморщена, зав'язується на нитку з китичками. Уставка і під уставкою вишита рахунковою гладдю і витинанням (циркою). Вишита невибіленими лляними і білими бавовняними нитками. Взір геометричний. На швах уставки, рукавах потрійна мережка у стовпчики. Манжети вишиті низинкою бордового кольору.

Скільки вродженої шляхетности і високохудожнього смаку є в народі, який творить такі чудові речі!

Ще нам показала Тетяна одяг, який приготувала собі на смерть. Сорочка-рукавенка вишита нитками бордового кольору, горботка, окрайка. Горботка — найдавніший тип жіночого поясного одягу. Це суцільне вовняне полотнище, виткане з червоних вовняних ниток з поздовжніми вузькими смужками іншого кольору. Довші сторони горботки позначені двома смугами (заснівками). Орнамент заснівок багатий, барвистий. Горботкою жінка обгортає стан і підперізується вовняним поясом (окрайкою). Окрайка також виткана з червоних вовняних ниток, заповнена безузорними кольоровими поперечними смугами. На кінцях окрайка оздоблена гарними червоними китицями. Звичайно, жаль стало таких високохудожніх творів мистецтва, що призначені піти в небуття. Ми спочатку переконували Тетяну, щоб вона ці речі продала до музею. Та умовити її нам не вдалося. Навпаки, ширі хвилюючі слова тієї простої, скромної

жінки-трудівниці переконали нас, що вона заслуговує на те, щоб поховали її в улюбленому одязі.

Показала вона нам сорочку своєї матері Олени Луцик 1891 року народження, оздоблену дуже давною технікою низі. Нею вишивають з вивороту полотна, тобто нижньої її сторони. Копітка техніка низі дає можливість творити найтонші геометричні узори.

Жила в цьому селі майстриня Марія Проданюк, яка ткала пішви на подушки і скатерті, що ще дотепер зустрічаються у хатах.

Скільки по наших селах Катрусь, Ганнусь, Марійок, Олен, які своїми руками творили безсмертні зразки народного мистецтва. На прикладі одного села можна зробити багато наукових досліджень народного одягу.

Багато гарних експонатів ми привезли з Русова та інших покутських сіл до музею. Вони надійно охороняються в його фондосховищах, частина з них виставлена в експозиції. На цих прекрасних зразках народного мистецтва виховуються нові покоління наших людей.

СОФІЯ МАЙДАНСЬКА

ШЛЯХЕТНА ТРАДИЦІЯ

Найбільший скарб, який ми маємо в Америці, — це люди, українці, що прив'язані до Батьківщини найчутливішими нервами. Кажуть, вірменські жінки, втікаючи від турецької різні, забирали з собою лише дітей і фоліанти священних книг, написаних геніями вірменського народу. Дякувати Богу, і в нас були такі Матері. "Священні книги", збережені і примножені по далеких чужинецьких землях українською еміграцією, не дали їй загинути там, і сьогодні допомагають нам тут, заповнивши прогалини в нашій понівеченій культурі. Там, в Америці, на острівцях еміграційних осідків, йде невсипуща робота для збереження національної самобутности. Це плачуть, цим пишаються американці. Створюються національні культурні центри, спортивні молодіжні клуби, будуються церкви, засновуються школи, музеї, наукові інститути — і все це на громадські кошти! Дуже цікаво було спостерігати, як маленькі муринчики і китайчата приходили до школи українського писанкарства і там, навчаючись клясичних канонів цього віртуозного, вишуканого мистецтва, знайомилися водночас із історією, природою і культурою далекої для них казкової країни — України.

Саме там, серед українців Америки, Канади,

Австралії, Німеччини, Франції, Англії збереглася шляхетна традиція, завдяки якій у найскрутніші, найдраматичніші періоди нашої історії ми зуміли вистояти як народ, як нація: велика безкорислива жертвність, покладена на вітар нашої культури. Серед тих, хто благодійною рукою щедро "фундували" на будівництво шкіл, бібліотек, соборів, були славні наші гетьмани: П. Сагайдачний, Б. Хмельницький, І. Мазепа. Ця традиція продовжувалася на сході України до революції, а на заході — до 40-их років. М. Драгоманов, М. Лисенко, М. Старицький, Леся Українка, І. Франко, О. Кобилянська, М. Грушевський, брати Олександр та Філарет Колесси у важких умовах заборон і переслідувань творили українську літературу, музику, науку, з якими нам сьогодні не сором глянути у вічі Європи. Вони знали, що тільки тоді народ може називати себе великою нацією, коли його культура стає надбанням духовної скарбниці всього людства. Та крім титанічного інтелекту, ці фанатики вкладали у справу своїх рук і останній, важкою працею зароблений гріш, нерідко відриваючи кусень хліба навіть від рідних дітей. Так це було у Франка, так було і в Колесс. Так сьогодні продовжують працювати наші країни за океаном.

РЕЧЕНЕЦЬ КОНКУРСУ ПРОДОВЖЕНО!

КОНКУРС ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ "РОДИНА — 1994".

Група 1. Для дітей віком 7 — 9 років:

довільний рисунок на тему родини (свята, прогульки і т. п.) разом з коротким описом: 30 — 50 слів.

Група 2. Для дітей віком 10 — 12 років:

оповідання (опис, розповідь) на тему: "Що означає для мене слово 'Родина'?" 150 — 200 слів.

Група 3. Для молоді віком 13 — 18 років:

оповідання (опис, розповідь) на тему: "Що означає для мене слово 'Родина'?" 500 слів.

Реченець конкурсу — 31 грудня 1994 р.

Нагороджені твори будуть видані окремою книжкою.

Рисунки і твори просимо підписати псевдонімом і подати вік автора. Прізвище автора, вік, назву школи і точну адресу просимо залучити у заліпленій коверті, на якій треба зазначити псевдонім і вік автора.

Діти і молодь повинні писати твори українською мовою, або мовою держави, в якій живуть.

Поняття слова "Родина" є у сьогоднішніх часах для різних дітей різне, тому підбір теми рисунка і оповідання є дуже довільний щодо поняття "Родина". Діти можуть писати про свою чи іншу родину. Праця їх повинна бути самостійна і віддзеркалювати їхнє розуміння слова "Родина".

Твори і запитання просимо надсилати на адресу:

**UNWLA, Inc.
"Rodyna 1994"
PO Box 172, Holmdel, NJ 07733 USA**

CONTEST DATE EXTENDED!

THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA ANNOUNCES A LITERARY CONTEST

For children and youth in recognition of “**1994 INTERNATIONAL YEAR OF THE FAMILY**” proclaimed by the United Nations. Theme of the contest: “What does the word ‘Family’ mean to me”?

The concept of the word “Family” in today’s society has different meanings for different children. The selection of the topic for the drawings and essays is very arbitrary to encompass the many different perceptions and ideas of the “Family”. Contest participants may write about their family or about another family. They should work independently. Their efforts should reflect a personal understanding of the word “Family”.

Contest deadline: December 31, 1994.

Award winning works will be published in a separate book. The contest is divided into 3 categories:

Category 1: For children 7—9 years old:

A drawing of a family theme (holidays, trips, etc.) together with a short description of 30—50 words.

Category 2: For children 10—12 years old:

A story that describes or answers the question “What does the word ‘Family’ mean to me”?: 150—200 words.

Category 3: For youths 13—18 years old:

A story/essay that describes or answers the question “What does the word ‘Family’ mean to me”?: 500 words.

Submitted entries are to be signed using a pseudonym and age of the author. On a separate piece of paper, write your real name, address and age. Place and seal it in a separate envelope. On the outside of the envelope write your pseudonym and age. Send together with your entry. This way the judges will not know your real name until an award winning entry is chosen.

All entries for this contest are to be mailed no later than December 31, 1994 to:

**UNWLA INC.
“Rodyna 1994”
PO Box 172, Holmdel, NJ 07733 USA**

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. M

OCTOBER 1994

NEWS FROM UNWLA HEADQUARTERS:

UNWLA Branch 98 welcomes new members — Mary Bonano and Nadia Korczagin.

Congratulations to UNWLA New Jersey Regional Council on the 35th Anniversary!

We welcome new Members-at-Large: Ulana Decyk of Rhode Island, Lydia Decyk of Rhode Island, Motria Mychajluk of New Jersey, Dania Cehelsky of Pennsylvania.

Congratulations to UNWLA Branch 102 of Indiana on the 25th Anniversary!

Patricia H. Kotyk-Zalisko

CONGRATULATIONS!

On July 15, 1994, Governor of New Jersey, Christine Todd-Whitman, appointed Patricia H. Kotyk-Zalisko, UNWLA Branch 98 member, as Public Guardian. Patricia, an attorney, is a third generation Ukrainian American and is the daughter of Sophia Kotyk, long time member of UNWLA Branch 72 in New York. She resides in Manalapan, New Jersey with her husband Walter and daughter, Laryssa. We congratulate Patricia and wish her all the best in this responsible position.

The Office of the Public Guardian is empowered by New Jersey statute. The Public Guardian is appointed by the Superior Court of New Jersey to serve as conservator or guardian for individuals who are at least 60 years of age and are without family or friends that can

serve in this capacity. Typical responsibilities include entitlement applications and enrollment, coordination of services in the community, decisions regarding placement and medical treatment, identification, collection and management of all income and assets (including the filing of tax returns) and preparation of burial arrangements. The Public Guardian directs the office, which is organized into three major divisions: Social Services, Legal Services, and Finance/Accounting. The Public Guardian maintains a working relationship with all referral sources, including hospitals, family and friends of clients, and Adult Protective Services; and, a mandatory reporting relationship with the Superior Court of New Jersey.

Left to Right: Nadia Luchanko Branch 90 Treasurer, Maria Rakowska Branch 90 President, Iryna Kurowyckyj, UNWLA Vice President.

TAMARA STADNYCHENKO

BRANCH 90 OF UNWLA HOSTS LECTURE BY IRYNA KUROWYCKYJ ON INTERNATIONAL YEAR OF THE FAMILY

On Saturday, September 24, 1994, Branch 90 of the Ukrainian National Women's League of America hosted a lecture on the International Year of the Family. The event was opened by Branch president Maria Rakowska who introduced featured speaker Iryna Kurowyckyj, president of the National Council of Women in the United States and an active participant in activities sponsored by the International Council of Women.

Founded in 1888, the National Council of Women holds NGO (non-governmental organization) status at the United Nations; its membership comprises women's organization with a variety of ethnic, political, professional and philanthropic agendas and interests, including the UNWLA, Professional Women in Construction and Allied Industries, the March of Dimes Births Defects Foundation, and American Women for International Understanding and a host of other organizations established by women for a variety of worthy purposes. The Council serves as a clearinghouse for information on issues of concern to women in America, provides a forum for discussion on these issues, and is active in promoting and facilitating projects and programs designed to improve the status of women in the home, the workplace and in the community. As a founding member

of the International Council of Women, the NCW also works to improve the lives of women around the world, by networking and cooperative activities with women's organizations from other countries.

As current president of the NCW, Iryna Kurowyckyj is an energetic anomaly who combines her responsibilities of representing American women in the national arena with secondary and tertiary agendas — promoting the needs and interests of Ukrainian American women and those of women from Ukraine who for numerous reasons have not joined forces with women's organizations on the international scene.

Ms. Kurowyckyj began her lecture with a brief history of the United Nations sponsored International Year of the Family, a concept that was formally proclaimed and instituted by U.N. resolution in December 1989 with the idea of promoting the family unit as "the smallest democracy at the heart of society". According to Ms. Kurowyckyj, this concept met with some resistance from women who viewed the U.N. resolution as a backlash against the achievements of women in professional and political roles; others complained that the family, in many world cultures, was the world's "smallest dictatorship".

The resolution passed despite these observations, specifying an international need to make the family a priority, to identify and work to defeat societal ills with a negative impact on the family, to encourage governments to educate their respective citizens on the value of the family unit, and to encourage those same governments to foster programs aimed at supporting the family structure in ways that would ensure human rights and individual dignity to all family members. This, continued Ms. Kurowyckyj, was a difficult agenda as it first required an acknowledgment that "family" is a term which occasionally defies definition. She pointed out, as an example, the traditional view of family as illustrated by the American artist Norman Rockwell and by American television programs like "Father Knows Best", which portrayed a mythical family unit in which father worked, mother was the homemaker, children were obedient and clean and pliable, and the family dog was a friendly, tail-wagging addendum that completed a picture perfect structure. Citing a statistical analysis of the American family, Ms. Kurowyckyj indicated that the "traditional family unit" in the United States currently represents only 10% of the population and that not even in these traditional families is the mythic TV/Rockwell family a reality.

She continued this theme of family definition from an international perspective, citing cultures in which women are expected to bear sons and must endure successive pregnancies to meet this obligation if the first children born are daughters, cultures where female children are so despised that they are routinely abandoned or even killed, and cultures in which women are routinely abused and denied any right to make decisions affecting their own lives.

Within this context, Ms. Kurowyckyj turned to the particular concerns of Ukrainian American families, emphasizing that the family unit in the diaspora, while not subject to the horrific conditions she had previously described, are not immune from problems. "Our problems," she pointed out, "stem from the responsibility of maintaining a family unit within two worlds. We want our children to be a part of their heritage and we want them to succeed and thrive as members of the American community." She indicated that this is not an easy task for parents to achieve and even more difficult for the children. "There is so much competition for their attention". On a more positive note, she commented that given the inherent difficulties, the Ukrainian American family is a remarkably successful entity.

Ms. Kurowyckyj's reflections on Ukrainian families in Ukraine itself were not as sanguine. She discussed the U. N. conference in Malta during which the Interna-

tional Year of the Family was formally initiated in October 1993, citing a speech by Natalia Savchuk on the disintegration of the Ukrainian family, a speech which focused on socio-economic problems, on a high abortion rate, and on a high infant mortality rate — all old problems which had been deliberately hidden by a government embarrassed to acknowledge conditions and statistics associated with Third World countries. Ms. Kurowyckyj added that these problems were exacerbated by the high rate of alcoholism among Ukrainian men and by the self-effacing attitude of many Ukrainian women.

Ms. Kurowyckyj also indicated that the Ukrainian family's well-being is contingent on the path taken by Ukrainian women, that they must organize not only on a national level, but must learn to recognize the benefits of becoming active participants in international women's organizations. She stressed that there is a need for women from Ukraine to see and hear women from other countries and other cultures and that it is equally important for them to become visible in their own right, citing personal and even economic benefits that could be derived from such contact.

Counting on this issue, Ms. Kurowyckyj briefly discussed the ICW's Plenary Council Meeting held in Paris in June 1994 and the International Conference on Population and Development recently held in Cairo, conference attended by Ukrainian women from Canada and the United States who were representing their respective adopted countries. She lamented the fact that other Eastern European countries somehow manage to send delegates to such conferences while Ukraine does not. Reiterating her previous opinion on the Ukrainian woman's self-effacing attitude, she added that the attitude of Ukrainian men is a further obstacle to the goal of making Ukrainian women a vocal and visible component of the international women's movement. She cited a recent conversation with the Minister of Foreign Affairs Udovenko during which she had expressed her hopes that delegates from Ukraine would be participating in the Fourth World Conference on Women which will take place in Beijing in 1995. Mr. Udovenko's response was, "Our women won't go. What would their husbands do?"

Following Ms. Kurowyckyj's lecture, members of the audience discussed the issues which had been raised, several suggesting positive steps which might be taken to sponsor delegates from Ukraine at future international conferences. The program was formally closed by Ms. Rakowska and guests were invited to enjoy the refreshments prepared for the event by Branch 90 members.

SUMMER ART SCENE IN KYIV

As is generally known, artistic activity in most big cities usually slows down during summer months. In many countries such activity flourishes in summer artistic colonies, where artists congregate, work in their studios and exhibit their works in seasonal galleries. Possibly due to a lack of such summer colonies in Ukraine, the artistic activity in Kyiv seemed to continue at its normal pace.

In some exhibition facilities, particularly in the Ukrainian House and in the State Museum of Ukrainian Art, openings of shows were held weekly and in some instances even more frequently. The exhibits included individual presentations as well as group shows of historical, ethnographic, photographic, special techniques (as painting on glass) and many others.

Some of the most memorable exhibits of last summer included a show entitled "Saved for Ukraine" which was held at the Ukrainian House. The exhibit included treasures, mostly from the Ukrainian past, which were intercepted by customs officials. It presented costly icons, old manuscripts, coins and the decorative arts. The exhibit made a strong impression, not only with the richness of the displayed objects, but also because of the realization by viewers that all those treasures could have been forever lost for Ukraine.

There were many interesting exhibits which revealed some strong artistic traditions of Ukraine. One of these, entitled "Conversations with Trypillya", which was held at the Taras Shevchenko Museum, was a group show by contemporary artists from Lviv who incorporated stylistic elements of Trypillya in their works. A show entitled "Contemporary Painting on Glass" actually displayed a strong connection with old Ukrainian painterly traditions. Some other exhibits included "Petrykivsky Rospys", a painterly style from the Dnipropetrovsk region, which has also been practiced for many generations and a show of primitivists entitled "Triannual of Naive Art", which showed strong ties to Ukrainian folk art.

The summer art scene also included many one-person as well as group shows of contemporary artists, some of which were held in newly opened art galleries. Although many of these exhibits included works which lacked originality, there were some avantgarde shows which made a strong impression, as that of Alexander

Arcadia Olenska-Petryshyn and Prof. Volodymyr Petryshyn after the opening of the Donetsk exhibit (1992).

Sukholit, whose sculptures were reminiscent of memorial stones in an open field. An exhibit of Ivan Marchuk, entitled "New Impressions" presented abstract paintings and revealed another facet of the creativity of the artist.

Considering the abundance of exhibits this summer in Kiev it was particularly disappointing that there were not only no critical reviews, but very little information in the press about artistic activity in general. Without art criticism contemporary artists in Ukraine seem free to display works which appear to be innovative but actually repeat ideas which have been exhausted a long time ago in Western art. This is especially troubling because adequate press coverage could stimulate cultural enrichment in the still isolated Ukraine. Media attention can encourage habitual gallery visits and create a community of art connoisseurs who, by their interest in exhibits, help further developments in the arts.

THE UKRAINIAN MUSEUM: A CULTURAL EXPERIENCE

MARTA BACZYNSKY

Embroidered shirts from Borshchiv district of Ukraine.

The Ukrainian Museum is the recipient of a major grant award from the Institute of Museum Services (IMS), a Federal agency that provides general operating support to the nation's museums. The grants are awarded to institutions that have demonstrated excellence in all areas of museum operations. The Ukrainian Museum was awarded \$55,572 for a grant period of October 1994 through September 1996.

The agency received 1,159 applications from museums of all types from around the country, out of which 300 were chosen on a competitive basis to receive awards. Diane Frankel, Director of IMS said "Since 1978, IMS General Operating Support has taken a substantial role in encouraging the best in museum practice. The grant provides national recognition for museums that have the highest approval of their peers."

The Museum has also received \$8,000 to support its general operations and \$4,200 to insure the continuation of its Ukrainian traditional folk crafts courses and workshops from New York State Council on the Arts.

"Borshchiv. Its Folk Art, Customs, and Traditions" is the Museum's current major exhibition. Presented is a splendid array of folk costumes, embroidered shirts, parts of costumes, and various woven textiles from this well known district of picturesque and bountiful Podilia. Most of the exhibited objects are from the Museum's extensive folk art collection. Many are from a collection donated to the Museum by Harasym Makovsky who also constructed a model of a village house and made miniature replicas of tools which were used in the preparation of hemp, in spinning and weaving.

The visual impact of the exhibition is overwhelming. "Wow" is the most commonly heard expression from visitors as they come through the door and are faced with a display that is both rich in content and substance. The exhibition is very well designed, with objects presented in a way that vividly and elegantly project the eye-catching details in both the embroidery and weaving.

A 63-page, bilingual catalogue, with black/white and color photographs accompanied the exhibition. It features a comprehensive essay by curator Lubow Wolynetz dealing with the traditional lifestyle and folk art of the Borshchiv people. The catalogue is on sale at the Museum's gift shop for \$15.

Model of a Borshchiv village house made by Harasym Makovsky, who also made replicas of tools used in preparation of hemp, in spinning and weaving.

DON'T SAY *THE* UKRAINE!

When did you notice that the media was referring to what we have always called *THE* Ukraine as, simply, Ukraine? Have you found it awkward to do the same? Do you wonder: Why the fuss over one three letter word?

To Ukrainians the significance of dropping the *THE* is great indeed! To us it is a key to understanding Ukraine's turbulent history and its pride in its emerging nationhood.

On August 4, 1991 the Ukrainian Parliament declared Ukraine's independence from Moscow and the Soviet Union. This declaration of independence was overwhelmingly approved in a special referendum in which 90.5 percent of Ukraine's citizens cast ballots. After centuries of foreign rule and injustice Ukraine was a sovereign nation instead of merely *THE* Ukraine, a vague and undefined region of a dominating power.

A Long and Brutal History of Domination

Ukraine first came under the harsh rule of the Polish-Lithuanian kingdom in the fourteen century. In 1648 the Ukrainian people rebelled and established a free Ukrainian Cossack Republic which lasted more than a hundred years. But the Republic was under constant Russian pressure and, in 1775, fell to the armies of Catherine of Russia. For the next century and a half Ukrainians lived under the tyranny of Czarist Russia, the vast majority of them landless serfs without education and political rights. During this time the Russian government pursued an active campaign to destroy Ukrainians as a separate nationality. This included prohibiting the use of the Ukrainian language.

Ukraine's dream of nationhood was not crushed and in 1918, taking advantage of the chaos of the Russian Revolution, Ukraine declared itself an independent republic. Without the help of the Western powers, however, the infant republic was soon crushed by the superior forces of the Bolsheviks and, in 1922, was forcibly incorporated into the Soviet Union.

Starvation, Extermination, and Deportation

Ukrainians once again experienced the heavy hand of Russian tyranny. Millions of Ukrainian farmers and their families died of starvation as a direct result of the Soviets' forced collectivization of farms in the early 1930s. At the same time thousands of Ukrainian writers, teachers, artists, political leaders and clergymen were branded "bourgeois nationalists" by Moscow and physically exterminated. Thousands of families were deported to Siberia and the Soviet Far East. It is not surprising that, at the outbreak of World War II, the Ukrainian people put up little resistance to the German armies, hoping that the Germans would permit the establishment of a Ukrainian state. They were tragically disappointed. In 1942 Ukrainians formed the Ukrainian Insurgent Army (UPA) which waged guerilla war against both the Nazis and the Soviets. After Germany's defeat UPA continued to fight Soviet and communist Polish troops until 1950.

Beginning in the late 1960's and continuing until recently, the Soviet government imprisoned thousands of Ukrainian intellectuals and workers for criticizing the Russian domination of all facets of Ukrainian life. But the people of Ukraine persisted in a peaceful and constitutional campaign to secure their own statehood, resulting in the 1992 realization of the dream of independence and giving truth to the words of Ukrainian poet Vasyl Simonenko:

"...My people's veins throb with Cossack blood...My people live!

My people will always live! No one will destroy my people!"

Sharon Crecelius, a former teacher and newspaper reporter, has been writing for MIDDIFEST for five years. Her favorite part of MIDDIFEST is hosting out of country guests.

Reprinted with permission from MIDDIFEST

BREAD: UKRAINE'S STAFF OF LIFE AND SYMBOL OF HOSPITALITY BY KATHY HARRIS

For centuries, Ukrainian mothers' philosophy has been, "A girl should be able to sift flour before she can walk and make bread before she can talk." Perhaps that is why Ukraine is considered the breadbasket of Eastern Europe.

Throughout Ukraine, a platter-size loaf of bread called a *khib i sil*, its center cradling a mound of salt, is offered to guests as a symbol of hospitality.

There are countless types of bread made throughout Ukraine, some for everyday consumption, many for special occasions. A special bread called *korovay* is prepared for weddings and another for Easter is decorated with birds and squirrels made out of dough.

Through Cincinnati's sister city project with Kharkiv (pronounced "har-keeve"), the Buskin Bakery in Cincinnati recently hosted Ukrainian bakers who taught their staff to make authentic Ukrainian bread. Enough of the leaven remains to make 100 loaves of bread, which will be baked by Buskin personnel and sold at MIDDIFEST.

73 HERE FROM UKRAINE! HOW DID ALL THESE FOLKS GET HERE?

MIDDIFEST is fortunate to have so many artists, performers and others from Ukraine participating in this year's celebration. Their presence is due, in large part, to the cooperation of our partner, the Cincinnati-Kharkiv Sister City Project. The Sister Cities Program is an international effort to encourage understanding and cooperation by promoting communications and exchange between ordinary citizens. The Cincinnati-Kharkiv Project is considered by many to be the most active and best organized of the seven sister city projects in Cincinnati and one of the best in the country.

Since its inception the Project has initiated continuous exchanges in the areas of business, culture, medicine, religion and education. Many people-to-people exchanges of students and families and a major pen pal project for young people have also been arranged. Medical supplies and enough bread, peanut butter and jelly for 100,000 sandwiches were shipped to Kharkiv while various cultural exhibits and "The Soviet Connection," a retail store at Kentwood Towne Center, have opened in Cincinnati.

INFLATION, POLLUTION, SHORTAGES — AND UNPRECEDENTED OPPORTUNITIES FACE THE NEWLY INDEPENDENT PEOPLE OF UKRAINE

*While one in 12 Ukrainians owns a cow, only about one in 40 owns a car. Almost every home has electricity and often a television, but almost none have indoor plumbing. Something almost all Ukrainians do have, however, is a sense of humor about their adversities. Here are some examples of Ukrainian anecdotes as related by Ralph and Christine Dull, an Englewood, Ohio farm couple who lived in a Ukrainian village for six months and wrote a book about their experiences called *Soviet Laughter, Soviet Tears*, on sale at the MIDDIFEST Office on the fourth floor of the City Building.*

A woman entered a store and asked, "You don't have any meat, do you?"

"This is a fish store," answered the proprietor. "You know the meat store across the street? That's where they don't have any meat."

A man was ordering a car and the official said it would be delivered in ten years.

"Will that be in the morning or afternoon?" the man asked.

"Why do you ask such a thing?" responded the official.

"Because the plumber's coming in the morning," the man replied.

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

*Рибні страви належать до найздоровших страв.
Подаємо декілька приписів.*

"СТЕЙК" з ТРИСКИ (cod) АБО ПАЛТУСА (halibut)

- 1 торбина (10-унцова) свіжого шпінату**
- 6 ложок марґарини**
- 1 фунт (стейк) риби**
- 1/2 ложечки солі**
- 1/2 фунта печериць**
- 2 ложки цитринового соку**
- частинки цитрини до прибрання**

Сполоскати шпінат і обсушити паперовим рушником. У пательні (сковороді) на розігрітій марґарині підсмажити посолену рибу (10 хвилин). Обернути лопаткою і коли готова — вийняти на полумисок і тримати в теплі. На пательню вкласти нарізані печериці і варити 5 — 8 хвилин. Вийняти печериці діркованою ложкою і дати до малої миски. Знову до пательні дати шпінат і смажити 3 хвилини, щоб був м'який. Тоді додати до шпінату печериці і заґріти. Вийняти діркованою ложкою, накласти довкруги риби і полити рідиною з пательні. Прибрати полумисок частинками цитрини.

ПЕЧЕНА КАМБАЛА (flounder)

- 2 фунти камбали**
- 1 1/2 горнятка нарізаних на малі кубики помідорів**
- 1/2 горнятка дрібно нарізаного перцю (зеленого)**
- 1/3 горнятка цитринового соку**
- 1 ложка олії до салатів**
- 1 ложечка солі**

2 ложечки сухої дрібної цибулі (minced onion)

1 ложечка сухого васильку (basil)

1/4 ложечки меленого чорного перцю

Наґріти піч до 450°. Вкласти рибу до натовщеного посуду до печення. Змішати всі інші складники і полити рибу. Пекти 6 — 8 хвилин, щоб риба була м'яка. Можна прибрати пластинками помідора й зеленого перцю.

МАРИНОВАНИЙ СТЕЙК З "МЕЧ-РИБИ" (sword fish)

2 1/2 фунта "меч-риби"

1/3 горнятка олії

1/3 горнятка яблучного оцту

2 лаврові листки

2 ложки дрібно нарізаної зеленої петрушки (може бути сушена)

2 ложечки солі

1 ложечка "Worcestershire"

1/4 ложечки полину (tarragon)

1/4 ложечки меленого чорного перцю

1 зелена цитрина (lime)

Вкласти рибу до великого плоского посуду. В горнятку змішати олію, оцет, "Worcestershire", полин і перець на маринаду. Полити рибу і вкласти посуд до холодильника. Обертати рибу кілька разів. Залишити на 2 години. Розіґріти електричну піч (broiler). Вкласти рибу до відповідного посуду і пекти 15 хвилин до м'якості. Під час печення поливати маринадою. Уважно вийняти рибу на полумисок і прибрати нарізаними частинками зеленої цитрини.

ФІЛЕ З РИБИ СОЛЬ З ПІДЛИВОЮ З ХРОНУ

2 зелені цибульки, посічені

1/8 ложечки білого перцю, сіль

1 горнятко білого вина

1/2 горнятка води

2 фунти філе з риби соль

3 ложки марґарини або масла

2 ложки борошна (муки)

1 горнятко вершків або "пів на пів" (half and half)

1 жовток

Змішати перших 5 складників у ринці і заварити до кипіння. Додати рибу і варити 8 хвилин. Вийняти рибу і вкласти до вогнетривалого посуду. Виварити рідину до кількості одного горнятка. В горішній частині подвійного посуду (double boiler) стопити 2 ложки марґарини і додати борошно. Додати вивар з риби, половину вершків і варити мішаючи, щоб згусло. Змішати решту вершків з жовтком, додати трохи підливи і замішати. Влити до підливи і варити ще кілька хвилин, постійно мішаючи. Додати решту марґарини і налити підливу на рибу. Зарум'янити в електричній печі (broiler).

Підлива з хрону: 1 горнятко кислої сметани, 2 ложки цитринової шкірки, 3 ложки препаративаного хрону, 1/2 ложечки цукру до смаку.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ОГАЙО

ХРОНІКА ЗА 1993 РІК

ВІДДІЛ	МІСЦЕВІСТЬ	ГОЛОВА
7-ий	Акрон	Орися Цирик/Катя Бісел
8-ий	Парма	Ліда Дем'ячук
12-ий	Парма	Надя Дейчаківська
33-ий	Парма	Ольга Дем'ячук
69-ий	Льорейн	Тетяна Сіпецька
116-ий	Ірі, Па.	Дарія МекКей

Головою Округної Управи є Іванна Шкарупа. Округа налічує 190 членок. З нагоди загальних зборів відділів голова Округи відвідала три відділи, була присутня на всіх засіданнях Головної Управи з головами округ і на XXIII Конвенції СУА. У Конвенції взяло участь 13 членок, в тому числі одна панелістка. П'ять відділів одержали відзначення під час Конвенції, а три — 8-ий, 12-ий і 116-ий — додаткові признання. У громаді Клівленду-Парми голова репрезентувала СУА під час святкувань 50-ліття 1 Української Дивізії УНА і 50-ліття Української Повстанської Армії.

У референтурі зв'язків далі працює "Мережа дії". Провели велику акцію писання листів до президента Білла Клінтона у справі відмовлення зустрічі з тодішнім прем'єр-міністром Л. Кучмою, інтенсивну акцію висилання листів до сенаторів у справі Harris Wafford & McConnell Amendment, щоб справедливо приділити допомогу від США Україні, телефонували до конгресменів у Вашингтоні, щоб підтримали резолюцію про 60-ту річницю голоду в Україні, писали до місцевої преси.

Членки Округної Управи привітали на клівлендському летовищі нашу Олімпійську чемпіонку Оксану Баюл квітами та обдарували скромними подарунками.

З фонду Комітету "Спадщина" при нашій Округній Управі передано 1,000 дол. Українському Музеєві в Нью-Йорку на охорону експонатів і 2,000 дол. на видання альбому виставки Ірини Кашубинської, мистецьких виробів народного побуту села Угринів, повіт Сокаль, Західня Україна (1845—1945).

24 лютого — для постійної пригадки про чорнобильську трагедію, переслано закладки до книжок, видрукувані Округою, до українських кредитівок в Америці, Австралії і Канаді для розповсюдження серед своїх клієнтів.

28 березня влаштовано "Добродійний концерт" в пам'ять оперної співачки Соломії Крушельницької. З цієї нагоди переслано 1,380 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку.

11 грудня влаштовано чайний вечір для громади, щоб спільно відзначити 50-ліття журналу "Наше Життя". Дохід з імпрези (1,150 дол.) переслано на руки голови СУА для зменшення дефіциту журналу.

ПРАЦЯ ПО ВІДДІЛАХ

8-ий ВІДДІЛ. Протягом року відбулося вісім ширших сходин і шість засідань Управи. У січні і лютому привітали дивізійників з нагоди 50-ліття 1 Української Дивізії "Галичина", помістили привіт на 1/4 сторінки у Конвенційній книжці. Пресова референтка написала до "Нашого Життя" про збори Відділу. Березень — провели весняний базар, на

якому продавали печиво, куховарські книжки; влаштували добродійний концерт у пам'ять оперної співачки Соломії Крушельницької; організували курси роблення ґерданів та куховарства. Квітень — вислали пачку з одягом і шкільними речами нашій стипендіянтці; провели дитячу весняну забаву з ляльковою виставою. Травень — дві делегатки їздили на Конвенцію СУА; вислали привіт капелі бандуристів. Червень — створили новий клуб — "Stock-club". Серпень — провели родинний пікнік у парку. Вересень — вислали три пачки з одягом бідним родинам на Україну і в Бразилію. Жовтень — запросили п. Дейчаківську, щоб пояснила обов'язки виховної референтки і розповіла про ведення "Світлички"; вислали привіт "Рідній Школі" у її 40-річчя; працювали над упорядкуванням бічної кімнати при домі. Листопад — провели сходини, призначені для приєднання нових членок, запросили 20 осіб (прибуло двоє). Грудень — провели різдвяний базар, на якому продавали піріжки, печиво і прикраси на ялинку; відзначили 50-річчя "Нашого Життя" з програмою і зібрали 156 дол.; провели різдвяну товариську зустріч у ресторані; відзначили членок в українському музеї у Клівленді; провели загальні збори Відділу.

12-ий ВІДДІЛ. 24 січня — загальні збори. 28 лютого — ширші сходини. Висвітлено відео "Відвідання першого Президента вільної незалежної України Леоніда Кравчука, Білого Дому". 23 березня — замість сходин Відділ взяв участь у добродійному концерті Округи в пам'ять оперної співачки Соломії Крушельницької. 7 травня — ширші сходини. 27 червня — ширші сходини. У програмі звіт делегатки XXIII Конвенції СУА. Липень — серпень — дві "гаражові" випродажі. 1 серпня — родинний пікнік Відділу. 12 вересня — ширші сходини. Доповідь адвоката Базарка. 6 жовтня — Відділ влаштував англійську виставку книжок, зображуючи Україну у ХХ столітті, під час інтернаціонального дня в Хотер Дам коледжі п. н. "Celebration Unity in Our Diversity". Підготовлено короткий зміст книжок, який роздавано відвідувачам. 12 листопада — ширші сходини. 5 грудня — базар СУА. 11 грудня — Відділ взяв участь у відзначенні 50-ліття журналу "Наше Життя".

Відділ утримує дитячий садочок-кляси два рази в тиждень. П'ятеро членок входять до Округної Управи. Відділ передплачує журнал "Наше Життя" для Союзу Українок в Києві, вислав дві пачки з іграшками для дітей до Києва, адоптував бабусю в Києві Марію Сосюру. Дві членки брали участь у XXIII Конвенції. Голова Надя Дейчаківська належить до Cleveland Bicentennial Committee і веде референтуру зовнішніх зв'язків і її "Мережу дії". Відділ приділив на різні добродійні цілі 1,360 дол.

33-ий ВІДДІЛ. 17 січня — різдвяна зустріч з відповідною програмою. 7 лютого — загальні збори. 21 лютого — "Запусти". 26 лютого — гуцульська виставка у кредитівці "Самопоміч" в Пармі і участь в міжнародному фестивалі у Ст. Пітерсбурзі на Фльориді під гаслом застосування вишивки до сучасного одягу. 12 квітня — зустріч з Оксаною Баюл, якій вручено іконку та вишиваний рушник. 24 квітня — великодня програма. 22 травня — реферат д-ра Степана Воляника про творчість Агатангела Кримського і читання його віршів. Частина сходин присвячено Дню Матері. 27 травня — виставка опішнянської кераміки у кредитівці. 20 червня — пікнік. 14 вересня — виставка старовинних і сучасних ікон. 25 вересня — доповіді членок про враження від поїздки в Україну, від засідання Верховної Ради, відвідання жінки покійного поета Володимира Сосюри і ювілейного з'їзду дивізійників. 14 листопада — огляд відео з

дитячих шпиталів в Україні та виступів визначних спортсменів. 5 грудня — різдвяний базар і зустріч з членкою СУ України з Косова Олею Рудою. 12 грудня — висвітлення уривків з фільму "Сорочинський ярмарок". 5 грудня — різдвяний базар. 20 грудня — різдвяна виставка у кредитівці.

Відділ має 77 членок, відбув шість засідань управи і сім ширших сходин. Передплачує "Наше Життя" для Союзу Українок у Києві. Відвідували хворих членок. Провели збірку під церквами на "Писанку" бідним дітям. Вислали дві пакки з одягом і харчами в Україну і три до Польщі, 100 дол. на Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, 100 дол. — "бабусі", грошову допомогу дітям в Україні і Бразилії. На Суспільну опіку Відділ пожертвував 2,531.93 дол. На стипендії для 19 стипендістів вислано 3,875 дол., на допомогу стипендістам у Бразилії і Римі — 315 дол. На Запасний Фонд "Нашого Життя" вислано 500 дол., на дві сторінки у "Нашому Житті" — 500 дол., на привіт до ювілейного видання журналу — 200 дол., на Український Музей в Нью-Йорку — 4,730 дол., на Фонд ім. О. Лотоцької — 900 дол. Членки Відділу брали участь у святкуванні 50-ліття "Нашого Життя", яке проводила Округа. Членки "Мережі дії" при Окрузі писали листи до американського Уряду, конгресменів, сенаторів і преси в обороні України, телефонували і писали телеграми до президента США та віцепрезидента, щоб підтримували не лише Росію, але й Україну.

116-ий ВІДДІЛ мав 18 членок. Відбув сім звичайних сходин. На сходинах переважно дискутували про працю Відділу, цілої організації і української громади. Говорили про ситуацію та події на Україні. Старалися включити щось "на весело" або читали цікаву статтю з преси. 22 квітня сходини відбулися у Етнічному Архіві при Мерсігурст університеті, де є невелика колекція матеріялів про українське поселення в Ірі. Наша членка Марія Лавоська дуже причинилася до розвитку тієї збірки. 30 січня Відділ зорганізував другий Щедрий вечір для членок і української громади.

Присутніх було коло 80 осіб, в тому числі велика група новоприбулих українських родин. Діти танцювали, всі колядували і спільно провели приємний вечір. 27 червня відбувся пікнік у Глевуд Парк для членок і громади. У серпні Відділ запланував відзначення другої річниці проголошення незалежності України. Тому що це вакаційний час, прийшло дуже мало людей. 22 серпня відправлено Святу Літургію за український народ у церкві свв. Петра і Павла. 24 серпня відбувся святочний обід у Меннекор Ключі. 21 листопада відправлено Святу Літургію в 60-ту річницю Великого голоду на Україні. 3 грудня загостив до нас св. Миколай. Учні приготували сценку, танцювали і співали. Після роздачі дарунків відбулася спільна вечеря. В листопаді Відділ прибрав ялинку на фестиваль ялинок під назвою "Соняшне Різдво" — ялинка була прибрана соняшниками і прикрасами з соломки та кораликів.

Відділ провадить українську школу і танцювальну групу. Заняття відбуваються в суботу під проводом мамів. Цього року було 14 дітей у віці від 4 до 11 років. Танцюристи відбули чотири виступи.

Голова Дарка МекКей і заступниця Лариса Шпон репрезентували Відділ на Конвенції СУА.

У ділянці суспільної опіки Відділ посилає пакки з одягом і харчами родинам в Україні і Бразилії і дітям у сиротинці в Тернополі. Із приходу з нашого Дня української спадщини, що відбувся в червні 1992 р., Відділ вислав три тисячі доларів на Фонд дітям Чорнобиля. Крім того дістав ще 1,000 доларів на цей фонд від учнів Мерсігурст Преп. гайскул — учні заробили ці гроші різними харитативними імпрезами під час шкільного року.

Відділ підтримує збірки СУА на різні фонди, але тому що в нас дуже маленька українська громада, не завжди вдається дістати датки.

**Дора Сторожинська,
Ліда Дем'янчук,
Марта Сидір,
Дарія екКей.**

"ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ" НА КРУГЛОМУ ОЗЕРІ

Управа Округи Чикаго плянувала цю традиційну імпрезу заздалегідь — ще від січня, хоч мала вона відбутися 26 травня. У квітні вже були готові квитки на виграші і розподілені обов'язки для відділів та окремих союзнянок. Комітет для проведення "Дня союзнянки" очолила Люба Калін, енергійна організаційна референтка Округної Управи.

Здавалося, що все продумано, спляновано, передбачено. Та кілька днів перед імпрезою почав падати дощ, гриміло, а в деяких місцях пройшли бурі. Тож не було надії, що погода швидко поліпшиться. Союзнянки, хоч і дуже стурбовані, вирішили плянів не міняти.

Ранок у день пікніку був дуже непривітний. Але союзнянки прибули на призначені місця і приступили до праці. Згодом почали з'їжджатися гості.

Об 11-ій годині ранку почалася Служба Божа, яку відправив о. крилошанин І. Кротець. Після проповіді о. І. Кротець провів молитву за душі 500 українських жінок, які загинули під більшовицькими танками в концентраційному таборі у Кінгрірі якраз 40 років тому — 26 травня 1954 року.

Після Святої Літургії грала оркестра, яка додавала гостям святкового настрою, а було їх понад 300. На жаль, молоді було дуже мало. Потім був обід, а відтак льотерія.

По полудні прояснилося, виглянуло сонце. Воно ніби раділо разом з нами, що "День союзнянки" таки вдався на славу!

**Марія Лібер,
пресова референтка.**

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

У 1993 Р. НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ" ЗЛОЖИЛИ:

по 5.00 дол.:

Бачинська Ольга, Монткляір, Н.-Дж.
Борковська Марія, Йонкерс, Н.-Й.
Гош К., Філядельфія, Па.
Гумілевська Ірена, Скенектеді, Н.-Й.
Гусар Дарія, Вестон, Канада.
Гідей Віра, Елленвіл, Н.-Й.
Гной Ольга, Нью-Йорк, Н.-Й.
Заплатинська Марія, Сиракузи, Н.-Й.
Зарицька Христина, Фордс, Н.-Дж.
Камінська Зеновія, Дітройт, Миш.
Караман Марта, Лендсдейл, Па.
Карпенко Тетяна, Савтфілд, Миш.
Кліш Неоніля, Філядельфія, Па.
Кобаса Катерина, Гамтрак, Миш.
Кобилецька Анна, Чікаго, Іл.
Крумшин Олександра, Йонкерс, Н.-Й.
Кузьма Катерина, Бога Ротон, Фл.
Куцан Анна, Спрінгфілд, Іл.
Леськів Софія, Філядельфія, Па.
Маланчук Ольга, Вест Нью-Йорк, Н.-Й.
Моцюк Ірена, Бронксвіл, Н.-Й.
Мулькевич Марія, Балтімор, Мд.

Петрик Любов, Дітройт, Миш.
Повх Міра, Норт Порт, Фл.
Савіліян Марія, Гат Спрінг, Ар.
Томків Віра, Алагені, Н.-Й.
Шпачинська Параскевія, Гемстед, Н.-Й.

7.00 дол.:

Гробельська Юліяна.

по 10.00 дол.:

54-ий Відділ СУА, Вілмінгтон, Дел.
Березовська А., Ортонвіл, Миш.
Блага Іванна, Рочестер, Н.-Й.
Гробельська Надія, Нью-Йорк, Н.-Й.
Дроздовська Соломія, Едмонтон, Канада.
Дуб Стефанія, Воррен, Миш.
Еліяшевська Стефанія, Парк Річ., Іл.
Зизномірська Стася, Дейтон, Ог.
Кузич Неоніля, Чікаго, Іл.
Кузьма Марія, Веніс, Фл.
Мачай Іванна, Нью-Йорк, Н.-Й.
Новосівська Оріся, Девон, Па.
Падик О., Торонто, Канада.

Порайко Стефанія, Лос Анджелес, Ка.
Скубіак Катерина, Чікаго, Іл.
Сливоцька Володимира, Нью-Йорк, Н.-Й.
Смулка Ольга, Міннеаполіс, Мн.
Соколишин Софія, Порт Шарлот, Фл.
Столяр Ірена, Вудтовн, Н.-Дж.
Тимчук Любов, Снелвіл, Дж.
Хромовська Ярослава, Каролтон, Текс.
Шавалюк Ірена, Дітройт, Миш.

20.00 дол.:

Тимочко Марія, Джонсон Сіті, Н.-Й.

по 25.00 дол.:

Безпечна Олена, Ніагара, Канада.
Брезден Стефанія, Воррен, Миш.
Поліщук Олеся, Лейквуд, Н.-Дж.
Федорак Анна, Баффало, Н.-Й.

50.00 дол.:

Сливка Ольга, Фінікс, Аз.

Щиро дякуємо жертводавцям!

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Пожертви від 20 серпня до 20 вересня 1994 р.

У світлу пам'ять мами **Софії Данко** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Богдан Данко.

Замість квітів на могилу **бл. п. Михайла Ласки**, чоловіка членки 76-го Відділу СУА у Воррені, Мишиген, Ольги Ласки, на Пресовий Фонд "Нашого Життя" склали: **15.00 дол.** — Ксеня Кучер, **по 10.00 дол.** — Мірося Бараник, Марта Василькевич, Рома Дигдало, Ліда Колодчин і Оксана Омецінська. **Разом 65.00 дол.**

У світлу пам'ять моєї незабутньої вчительки **Марії Охримович**, в'язня ГУЛАгу, яка відійшла у вічність 13 березня цього року у Львові, складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" (через 82-ий Відділ СУА).

Ірина Іванчишин.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Петра Саляка**, чоловіка членки 83-го Відділу СУА, складаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". **83-ий Відділ СУА, Н.-Й.**

В пам'ять нашого щирого друга **бл. п. Романа Гаецького** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". **Євгенія і Володимир Костюки.**

Замість квітів на могилу нашої довголітньої членки Управи **бл. п. Анни Притули** складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Опечаленій родині висловлюємо щирі співчуття. **59-ий Відділ СУА, Балтімор, Мд.**

Замість квітів на свіжу могилу **Зенона Салія** друзі і приятелі склали **255.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". В тому числі: **100.00 дол.** — Надя і Мирослав Шмігелі; **50.00 дол.** — Оля і Зенон Сарчуки; **30.00 дол.** — Емілія Боб'як; **25.00 дол.** — Олена і Павло Турули; **по 20.00 дол.** — Вероніка і Василь Бардиші та Оксана Мельничин; **10.00 дол.** — Софія Барусевич.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євгенії Дергак**, членки 49-го Відділу СУА в Баффало, Н.-Й., на Пресовий

Фонд "Нашого Життя" зложили: **по 15.00 дол.** — Ярослава і Зенон Дергаки, Анна і Петро Поліщуки; **по 10.00 дол.** — родина Заньків, Марія і Дмитро Дранки, Єва Ковтало, Анна Артимович, Анна Яцишин, Домка Завадівська, Ярослава Борачок, Осипа Денека, Тетяна і Микола Паславські. **Разом 120.00 дол.**

У світлу пам'ять **бл. п. Еміліяна Кіндзельського**, чоловіка нашої членки Клявдії, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". **62-ий Відділ СУА, Глен Спей.**

В пам'ять **бл. п. Климентини Загайкевич**, матері Ірени Кіндрачук — голови 62-го Відділу СУА, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

62-ий Відділ СУА, Глен Спей.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Петра Саляка**, чоловіка нашої членки Орісі, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

62-ий Відділ СУА, Глен Спей.

У пам'ять моєї незабутньої сестри **Стефанії Сеньків-Лазечко** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". **Станіслав Гайда.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Євгенії Дубас**, мами нашої членки д-р Дарії Войтини, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

12-ий Відділ СУА ім. Олени Пчілки Парма, Огайо.

В пам'ять нашої доньки **Юліяни** складаємо **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Олег і Іванна Ратичі.

ВИДАВНИЧИЙ ФОНД СУА

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої союзнянки **бл. п. Ярослави Оренчук** складаємо **50.00 дол.** на Видавничий Фонд СУА. **Стефанія і Ярослав Меркелі.**

Продовження в наступн. числі

МЕДИЧНИЙ ФОНД ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ

ПОЖЕРТВИ ЗА СЕРПЕНЬ 1994 Р.

Вшановуючи пам'ять дорогої довголітньої приятельки нашої родини **бл. п. Іванни Бригідер**, складаємо **25.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, а родині покійної висловлюємо найщиріші співчуття.

Богдан і Єлисавета Казимири з родиною.

У світлу пам'ять **інж. Зенона Богдана Салія**, який відійшов від нас 16 червня ц. р., через 56-ий Відділ СУА в Норт Порті, Флориди, замість квітів, на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля зложили членки та приятелі: **25.00 дол.** — Надія Мандрусак; **по 20.00 дол.** — Григорій й Марія Королишини, Ярослав й Іванна Костишини, Ліда Козак, Микола Мизь, Мирон й Ірена Радзикевици; **по 15.00 дол.** — Роман і Леся Яськіви, Зоя і Микола Филиповичі; **по 10.00 дол.** — Теодозія Коверко, Микола й Анастасія Микитчаки, Михайло і Стефа Павлічки, Єва Савка, д-р Олександр і Софія Соколишини, Іван і Юлія Тацуки, Семен і Марія Чорнії, Леся і Микола Татарки. Разом **235.00 дол.**

У світлу пам'ять **бл. п. Миколи Лусіва** складає на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля **25.00 дол.**
24-ий Відділ СУА.

У світлу пам'ять **бл. п. Стефанії Купчак** членки 24-го Відділу СУА в Елізабет, Н.-Дж., родина, членки і приятелі зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **50.00 дол.** — 24-ий Відділ СУА; **по 25.00 дол.** — Анна Федун, Василь Шевчук з дружиною, Роберт Челок, Антін Піжчак, Михайло Іванців з дружиною, Олександр Шевчук з дружиною, Володимир і Анна Раки; **по 20.00 дол.** — Марія Катинська, Едвард Мельничук з дружиною, Тарас і Марія Борковські, Євгенія Маркович, Іван Ботнер з дружиною, Годфрі з дружиною; **10.00 дол.** — Василь Лашенюк з дружиною. Разом **355.00 дол.**

З приводу смерті нашої дороженької мами і щирої приятельки **бл. п. Катерини Риждої** складаємо на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **по 50.00 дол.** — д-р Наталія Брездень, родина покійної; **30.00 дол.** — Володимир і Лідія Сої — членка 50-го Відділу СУА в Ан Арбор, Мишиген.
Борис Рижий й Мотря Ліск.

На свіжу могилу **бл. п. Євгенії Колцьо** складаємо **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.
Ірина і Ярослав Остап'юки.

В пам'ять **бл. п. Михайла Юзеніва**, чоловіка членки 83-го Відділу СУА Лесі Юзенів, родина, члени головної Управи і працівники Українського Народного Союзу, приятелі й членки 83-го Відділу СУА зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **100.00 дол.** Олександра і Борис Савини; **по 50.00 дол.** — Оксана і Богдан Кузишини, Надія і Мирослав Шмігелі, Анна і Микола Хоманчуки, Теодор Чіх; **по 25.00 дол.** — Марта Данилюк, Євгенія і Євген Івашківи, Стефанія і Дмитро Косовичі, Люба і Оксана Яреми; **по 20.00 дол.** — Уляна Дячук, Лідія і Ярослав Черники, Олександр Благітка, Надія Савчук, Стефанія Савчук, Володимир Сохан; **по 10.00 дол.** — Ліна Данчук, Марія Галушак, Стефан Вельгаш, Андрій Воробець, Марія Завійська, Стефан Качарай, Галя Клим, Люба Коленська, Рома Гадзевич, Дженевев Куфта, Марта Лиско, Ганя Малиновська, Василь Мельник, Ярослав Небелюк, Н. Н., Богуслава Поліщук, Тарас і Донна Полегенькі, Стелла

Раєн, Раїса Руденко, Ольга Кузьмович, Дмитро Парубчак, Лариса Стахів, Дарія Семеґен, Оксана Тритяк, Христина Ференцевич, Петро Часто, Роман Юревич, Ірина Худьо; **по 5.00 дол.** — Варка Бачинська, Р. Брук, Марія Білик, Христина Вох, Дозя Дубей, Т. Еліїв, Павло Згуба, Емілія Гарасимчук, М. Каплун, В. Каплун, Марійка Коваленко, Мирон Макар, Х. Лев, І. Касанова, Марійка Осціславська, Р. Павлишин, А. Плєскун, С. Поліщук, Йосип Банах, Володимир Снігур, Надя Салабай, Зенон Снилик, І. Фокс, Н. Н., Марія Шепарович, Марія Шевчук, Н. Н.; **7.00 дол.** — А. Кудла; **по 3.00 дол.** — Юрко Рептяк, М. і Д. Малиновські, В. Панчак, Г. Колєсса, Н. Н.; **по 2.00 дол.** — М. Юрченко, Д. Рігальська. Разом **961.00 дол.**

З РІЗНИХ НАГОД

Винагороду, одержану за провадження курсу вишивкарства і вирізування полтавської мережки від **Сандія Монтенс-Чептер-Ембройдері Гілд** подарували на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **по 50.00 дол.** — Ірена Кметик і Дороті Галама. Разом **100.00 дол.**

Висловлюю свою велику вдячність **Стефанії Форович** за виявлену мені прислугу, складаю **30.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, через 22-ий Відділ СУА в Чікаґо.
Олена Риндик.

ЖЕРТВОДАВЦІ

78-ий Відділ СУА	у Вашингтоні, Д. С.	200.00
Ірена Дзедзик	через 28-ий Відділ СУА	50.00
Богдана Худьо	через 28-ий Відділ СУА	50.00
Рома Худьо	через 28-ий Відділ СУА	25.00
Мірчм Худьо	через 28-ий Відділ СУА	25.00

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу **бл. п. Анни Притули** приятелі і членки 59-го Відділу СУА в Балтіморі зложили на Фонд Суспільної Опіки — Дітям і Молоді в Україні: **25.00 дол.** — д-р А. і Л. Лемішки; **15.00 дол.** — В. і О. Коржі; **по 10.00 дол.** — Ганна Самутин, Р. Зелінська, В. Снігура, М. Захарків, А. Поліщук, О. Калиновська. Разом **100.00 дол.** Родині покійної висловлюємо наші щирі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу дорогої нашій членці **Ярославі Оренчук** складаємо через 107-ий Відділ СУА **350.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки.
Таня Татарко.

З РІЗНИХ НАГОД

З нагоди Світового Конгресу Союзу Українок (СКСУ), який відбувся 7—12 липня 1994 р. в Івано-Франківську, в пам'ять мого чоловіка Ярослава Дмитра та його батьків, Амалії Рублевої, організаторки Першого Світового Конгресу СУ і останньої голови СУ в Станиславові, та інж. Івана Рубля складаю **500.00 дол.** на потреби Конгресу.
Ярослава Парохоняк-Рубель.

ЩИРО ДЯКУЄМО

Лідія Черник,
референтка Суспільної опіки СУА.

Анна Рак,
скарбничка Суспільної опіки СУА.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ДАТКИ ВІД 1 ДО 30 ЧЕРВНЯ 1994 Р.

(Продовження)

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Миколи Кіценюка** складає **50.00 дол.** на розбудову УМ в Нью-Йорку.

Катерина Куценко.

Замість квітів у пам'ять **св. п. Галини Коленської** **50.00 дол.** на розбудову УМ в Нью-Йорку складають

Джоан і д-р Богдан Целевичі.

Замість квітів у першу річницю смерті нашої дорогої приятельки **бл. п. Олі Банах-Муссаковської**, складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ в Нью-Йорку.

Єлисавета та Богдан Казимири з родиною.

Замість квітів у світлу пам'ять нашої дорогої приятельки **бл. п. Надії Данилюк** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ в Нью-Йорку.

Вася і Роман Гординські.

Замість квітів на могилу **бл. п. Олени Сушків** на потреби УМ в Нью-Йорку зложили: **по 50.00 дол.** — Орися і Михайло Савчаки, Марта Кравс; **25.00 дол.** — Марія і Микола Гірняки; **по 20.00 дол.** — Люба і Мирослав Мичковські, Люба Білинська; **15.00 дол.** — Олександра Дмитрак; **по 10.00 дол.** — Стефа Шеремета, Дарія Валюх, Зірка і Петро Шокалюки.

Замість квітів на свіжу могилу моєї дорогої сестри **бл. п. Марії (з Качалів) Пікулі** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ в Нью-Йорку.

Олена Качала.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Асі Цісик** складаю **20.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ в Нью-Йорку.

Н. Н.

У річницю смерті мого чоловіка **бл. п. Івана Миська**, замість квітів на могилу, складаю **100.00 дол.** на потреби УМ в Нью-Йорку.

Катерина Мисько з родиною.

Замість квітів в пам'ять **бл. п. Ольги Боярської-Олійник**, сестри Богдана Боярського, складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ в Нью-Йорку.

Марія та Мирослав Тимочки.

Замість квітів в пам'ять **бл. п. Надії Юрчинської** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ в Нью-Йорку.

Дарія і д-р Теодозій Самотулки.

Замість квітів в пам'ять **бл. п. Марії Кузьми** складаємо на Будівельний Фонд УМ: **по 50.00 дол.** — Ірена та д-р Еміль Ключаси, Іванна та д-р Тарас Ганушевські; **25.00 дол.** — Ніна Коропей.

Замість квітів в пам'ять **бл. п. Євгена Грицяя** на потреби УМ в Нью-Йорку через 75-ий Відділ СУА зложили: **по 100.00 дол.** — Микола і Оксана Тарапатські, Мирон Залуцький; **по 50.00 дол.** — Ольга та Ігор Луківи, Уляна і Борис Глинські; **40.00 дол.** — Анна і Роберт Аллари; **по 25.00 дол.** — д-р Любов Стефанівська, Володимир і Наталія Клапцішки, Надя Іванчук, Юстина Попович; **по 20.00 дол.** — Дарія Будній, Дарія Каранович, Марія і Симон Чорні.

Вшановуючи пам'ять нашого дорогого "Долянка" **св. п. Зенона Козака**, замість квітів складаю **25.00 дол.** на потреби УМ в Нью-Йорку, а дружині Лідії та дітям висловлюю глибоке співчуття.

Юлія Ховайло з родиною.

Замість квітів на могили моєї дорогої і незабутньої сестри **бл. п. Марії Вергун (з Модрицьких)** та її чоловіка **бл. п. д-ра Василя Вергуна** складаю **25.00 дол.** на потреби УМ в Нью-Йорку.

Магдаліна Квас.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Марії Шкарупи**, матері нашої членки Надії Винич, складаємо **25.00 дол.** на потреби УМ.

38-ий Відділ СУА в Денвері.

В світлу пам'ять **бл. п. Галі Коленської** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а чоловікові д-рові Мирославі висловлюємо глибокі співчуття.

Д-р Євген і Ніля Стецькови.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

(ЧЕРЕЗ КОМІТЕТ РОЗБУДОВИ УМ, ВІДДІЛ У РОЧЕСТЕРІ)

12,000.00 дол. — Мирон й Ірина Руснаки;
1,000.00 дол. — Василь Білик;
по 100.00 дол. — СУА-Світличка, 120-ий Відділ СУА;
50.00 дол. — Микола і Марія Ліляки;
40.00 дол. — Ukrainian Heritage Center;
30.00 дол. — Михайло Білозір;
25.00 дол. — Микола Шабелник;
10.00 дол. — Марія Фалат.

3 нагоди 50-літнього ювілею подружнього життя **Олі і Степана Ганушевських** надсилають щирі побажання Божих ласк і всього найкращого та складають **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ірина і Мирон Руснаки.

Замість квітів в пам'ять **бл. п. Андрія Мацюрака**, чоловіка моєї доброї приятельки Міри, складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Аріядна Лапчик-Бах.

У світлу пам'ять нашого дорогого швагра **д-ра Андрія Мацюрака** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Зенон та Ірина Михайлюки.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Зінаїди Озарук** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Людвиг Бах.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Юрія Кравса** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Людвиг Бах.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Мирослава Мартинця** складаємо **10.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Микола і Марія Луляки.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Теодора Гривнака** членки 47-го Відділу СУА в Рочестері складають на Будівельний Фонд УМ **265.00 дол.**, а дружині Тамарі Гривнак з родиною висловлюють глибокі співчуття: **50.00 дол.** — Тамара Гривнак з родиною; **20.00 дол.** — Марія Костів; **по 10.00 дол.** — Ема Адамчук, Євдокія Боберська, Люба Домбчевська, Марія Джус, Наталія Гуран, Анна Єйна, Анна Капітан, Марія Кахникевич, Іванна Мартинець, Ірина Михайлюк, Анастасія Смерчинська, Ірена Шмігель, Тетяна Шутер, Марія Лілак, Ольга Жовнірович, Анна Чорнобіль; **по 5.00 дол.** — Олена Довгалюк, Ольга Ганушевська, Ірена Гафткович, Галина Павлічко, Марія Крамарчук, Ірина Руснак, Ірена Семанюк.

Через Комітет Розбудови УМ, Відділ у Денвері, КО — Український Музей одержав на Будівельний Фонд **1,205.00 дол.:**

300.00 дол. — 38-ий Відділ СУА (дохід з Маланки);
250.00 дол. — Іван Стебельський;
200.00 дол. — Марія Фіглюс і Одарка Фіглюс до деклярації в 1,000.00 дол.;
80.00 дол. — Іван і Настя Цибухи;
по 50.00 дол. — Марта Арнолд, Надія і Віктор Винничі;
по 25.00 дол. — Ростислав Кузьмич, Ольга Казевич, Ірена Руцицька в пам'ять д-р Ольги Смігуровської;
по 20.00 дол. — Марія Заходняк, Олена і Маріян Морозевичі, Борис і Стефанія Вавришуки, Олександр Світовий, Іван і Марія Венжівські, Володимир Крушельницький, Любомир Колтунюк, Орест Колтунюк, Іван і Анна Боднари;
по 10.00 дол. — Василь Тоц, Надія Хома.

Окружна Управа СУА, Відділів Огайо влаштувала 5 червня ц. р. імпрезу для придбання фондів на Будівельний Фонд УМ. **Дохід був 8,250.00 дол.**

2,130.00 дол. — Окружна Управа СУА; **1,000.00 дол.** — Український Народний Дім — Лорейн; **200.00 дол.** — Зенон і Дозя Кріслаті; **по 150.00 дол.** — собор св. Володимира, Едіта Морозинська — в пам'ять дорогої внучки Ніни Бечки; **по 100.00 дол.** — Парафія Покрови Пресвятої Богородиці, 33-ій Відділ СУА ім. Лесі Українки, 12-ий Відділ СУА ім. Олени Пчілки, Петро і Дарія Басалики, д-р Мирон і Марта Боднари, Марта Боднар і Катя Бісел — в ам'ять дорогих родичів д-ра Євгена і Галі Мартинюків, Рената Волинець, Маріян і Лідія Вирсти, д-р Ераст і Лідія Гафтковичі, д-р Микола і Марія Грушкевичі, Михайло і Люба Дармохвали, Society Bank matching funds, д-р Микола і Надія Дейчаківські, Стефан і Люба Іванчуки, Василь і Оля Ільчизини, д-р Олександр і Анна Косенки, Олександр Крайчик, о. Юліан Кубіний, д-р Ярослав і Лариса Музички, д-р Юрій і Міля Русини, Орест Свистун, Володимир Смігуровський,

д-р Володимир і Надя Шкільники, Нестор і Аніза Шусти, Trypilia Gallery of Art, Stephen Zenczak; **по 50.00 дол.** — Сестрицтво Покрови Пресвятої Богородиці, Володимир і Лідія Базарки, Михайло і Лідія Балагутраки, д-р Євген Бойчук, д-р Сергій і Неоніла Винярьські, Розалія Головка, Стефан і Ліна Корлятовичі, Марта Кравс, д-р Ярослав Кривяк — в пам'ять дружини Лени Сушків, д-р Михайло та Ірина Кулики, Петро Лагола — в пам'ять дружини Соні, мгр Василь і Віра Ліщинецькі, Лідія Масна, Михайло і Оля Мігелічі, Анна Панас, Оріся Росул, Іван Магоцький, Оріся Савчак, Теодор Сеняк, Юлія Трач, Пилип Трач, Мирон Шкарупа, д-р Олександра Школьник, Олекса та Іванна Чайки, Dr. E. Michael & Orysia Dail, Dr. Brian & Daria McKay; **35.00 дол.** — д-р Ярослав і Надя Мігайчуки; **по 25.00 дол.** — ООЧСУ, Марія Борсі, Зенон і Мирослава Голубці, Семен і Марія Кріслаті, Мирослава Оришкевич, д-р Родіон Палажій, Роман та Ірина Свистуни, Михайло Світлик, Тамара Угера, Антін і Анастасія Хомики, Іванна Шкарупа, Shipka Travel Agency, St. Basil Lodge 364, Glen & Bernice Bohusch, Christine Cavaretta, Maria J. Giles; **по 20.00 дол.** — Сальвіна Іваницька — в пам'ять Сергія Новосівського в Австралії із співчуттям для дочок Лесі і Ангеліни, Михайло і Люба Клярки, Люба Мичковська, Марія Федик, Ірене Броєн, Joseph & Theresa Jaręta; **по 15.00 дол.** — Анна Безгацька, Кароліна Гончарик, Віктор Купеняк, Марія Купчинська, Ліда Свистун, Таня Сілецька, Ed Pawlak & Sons Florists; **по 10.00 дол.** — Микола і Таня Гури, Михайло і Петрина Лупійчуки, Зенон і Лариса Шпони, Robert & Donna Lucas, Edward & Mary Swonder, Leon Wolchik.

ПОПРАВКА

В травневому числі журналу "Наше Життя" (ч. 5, 1994) на стор. 33-ій слід читати: "В пам'ять бабці і прабабці бл. п. Олімпії Хойнацької складають на УМ **по 200.00 дол.** внуки і правнуки..."

ПОЖЕРТВИ ВІД 1 ДО 31 ЛИПНЯ 1994 Р.

ТРИВАЛІ ФОНДИ

На Тривалий Фонд ім. Юрія і Анізії Мицаків **1,000.00 дол.** зложили **Юрій і Анізія Мицаки.**

На Меморіальний Фонд ім. Віри і Михайла Мицаків **1,000.00 дол.** зложили **Юрій і Анізія Мицаки.**

ДАТКИ ДО УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

3,000.00 дол. — Марія Гладка;
по 100.00 дол. — Теодосія Гурик, д-р Олег і д-р Іванна Ратичі;
по 50.00 дол. — Марта і Євстахій Яроші, д-р Олександр Стрільбецький;
по 30.00 дол. — І. Підгірний, Анна Лемп (Exxon Corporation);
по 25.00 дол. — Микола і Оксана Коропецькі, Михайло Свінчук, Стефанія Ковилецька;
по 20.00 дол. — Нелі Шаркієвич-Федеркевич, Марія Крух, Герасим Маковський;
по 10.00 дол. — Єва Лужняк, Ірена Гунзе, п. Качун, Марія Шробач (через 22-ий Відділ), Ольга Цар, Іва Лісікевич, Михайло Сеньків, Софія Кривенко-Аврам, Михайло Лесько

і Люба Лапичак, Наталія Миколаєвич (через 82-ий Відділ), Ірена Хуміловська;
по 5.00 дол. — Юрій і Ольга Диби, Іван Курх;

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД МУЗЕЮ

5,000.00 дол. — СУМА Йонкерс — Федеральна Кредитова Кооператива;
по 3,000.00 дол. — Лідія Кий, д-р Карло і Софія Цайнінгери;
500.00 дол. — Михайло і Ольга Ковальчуки;
250.00 дол. — Ірена Цапар, Андрій і Анна Малани;
100.00 дол. — Богдан Шепелявий (Westinghouse Foundation);
50.00 дол. — Євстахія Мілянчич і Мотря Мілянчич;
10.00 дол. — Н. Н., Бріджпорт Кт.

Вітаємо з уродинами **Анну Качмарську-Хоманчук** і бажаємо щедрих Божих ласк та многих літ! З цієї нагоди складаємо **25.00 дол.** (через 82-ий Відділ) на Будівельний Фонд УМ.

Ярослав й Іванна Клими.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марти Надозірної**, мами нашої членки Ольги Корж, приятелі і членки 59-го Відділу СУА в Балтіморі зложили на Український Музей **282.00 дол.** Пані Олі з родиною наші щирі співчуття. В тому числі: **50.00 дол.** — Анна Тимюк; **по 20.00 дол.** — В. і Е. Снігури, Ю. і А. Качанюки, Дарія Чорнодольська, Л. і Я. Шавяки, Надія Стрижак, Надя Зінкевич, О. і А. Стельмах; **по 10.00 дол.** — Ганна Самутин, Раїса Зелінська, Люся Хай, Оксана Калиновська, М. Вацлавів, Ст. Гуменюк, Анна Поліщук, Дмитро Тимюк, Марія Захарків; **2.00 дол.** — Дмитро Шевченко.

У світлу пам'ять **д-ра Ігоря Мельника** складаємо **250.00 дол.** на потреби УМ.

Юрій і Роман Кекіши, д-р Петро й Ірена Поповичі, Люба Семків, д-р Юрій і д-р Лідія Процики.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Зенона Салія** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Богдан і Люба Загайкевичі.

Замість квітів на могилу дядька **бл. п. Зенона Б. Салія** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ірена і Микола Зваричі.

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої союзниці **бл. п. Ярослави Оренчук** складаємо на Будівельний Фонд УМ в Нью-Йорку: **100.00 дол.** — Володимир Оренчук; **по 50.00 дол.** — Стефан Ткачик, Стіві Ткачик.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослави Оренчук** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ольга Нагаєвська.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Галини з Шевченків Коленської**, приятельки з наших юнацьких років, складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Опечаленій родині складаємо вислови найщирішого співчуття.

Оксана і Микола Коропецькі.

Замість квітів на свіжу могилу нашої найдорожчої дружини і мами **сл. п. Галини Коленської** складаємо **980.00 дол.** на потреби УМ. В тому числі склали: **250.00 дол.** — д-р Мирослав і Марія Коленські; **по 100.00 дол.** — д-р Модест і Марія Ріпецькі, д-р Ярослав і Ярослава Панчуки, д-р Андрій і Рута Ріпецькі, д-р Григорій і Олена Щербанюки; **по 50.00 дол.** — д-р Микола і Надія Дейчаківські, Микола і Софія Филиповичі; **35.00 дол.** — д-р Петро Вигінний; **по 30.00 дол.** — Петро Бідней, Марта Шарун, д-р Мирослав і Марія Лібери, Іван Козацький; **по 25.00 дол.** — Михайло Медвецький, В. М. Джулинський, Орест і Валерія Хринівські, інж. Юрій і д-р Неоніля Лучики, інж. Богдан Тимцюрак, д-р Юрій і Таня Кузичі, Андрій Мельник, Володимир Чижик, Осип Шарун, Дора Грицеляк.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Галини Коленської** складаю **25.00 дол.** на потреби УМ.

Марія Зелінська Олевєр.

Замість квітів на свіжу могилу в пам'ять **бл. п. Володимира Шуста** складаємо **400.00 дол.** на потреби УМ: **50.00 дол.** — Ігор і Рома Гайди; **30.00 дол.** — Михайло і Андрій Чубаті; **по 25.00 дол.** — Василь Пелешук, Павло і Рома Черепати, д-р Адріян і Галя Ключаси, Надя і Юрій Катречки з родиною, Христина Сливінська-Ковінько, Марія і Володимир Болонни з родиною, Василь Кузьо, Ярослав Цап, Богдан і Галина Станішевська-Пасічні; **20.00 дол.** — Ольга і Марко Сусли, Ірина Цап-Бадяк; **по 10.00 дол.** — Мирон і Олесь Ковачі, Марта Бойчук, Микита і Анна Басюки з родиною, Ігор Цап; **по 5.00 дол.** — Надя Ковар-Глоріос, Стефан Папроцький, Анастасія Литвин-Махвель.

Замість квітів на свіжу могилу нашого приятеля **бл. п. Юрія Прокопишина** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Милослава і д-р Юліан Залізники.

Замість квітів на могилу **бл. п. Михайла Юзеніва** складаємо **25.00 дол.** на потреби УМ.

Ольга і Сем Літепли.

Замість квітів на могилу **бл. п. Михайла Юзеніва** складаємо **30.00 дол.** на потреби УМ.

Петро й Ірена Шпирки.

На свіжу могилу **бл. п. Надії Юрчинської**, довголітньої членки 11-го Відділу СУА в Трентоні, Н.-Дж., складаємо **130.00 дол.** на потреби Українського Музею: **по 25.00 дол.** — Люба Мриглоцька, Дарія Кузик; **по 20.00 дол.** — Ірена Дяків, Галина Костюк; **по 10.00 дол.** — Оля Дубик, Емілія Панасюк, Юстина Надрага, Оля Джаман.

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої кузинки **бл. п. Дарії Зайферт** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Любомир і Стефанія Гуменюки.

В пам'ять **бл. п. Марії Кузьми**, мами д-ра Богдана Кузьми, складаю **125.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Іванна Ганушевська.

Замість квітів на могилу **бл. п. Іванни Цісик**, у 40-ий день похоронення складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ.

Оля і Тиміш Білостоцькі.

В пам'ять **бл. п. Ольги Боярської** складаємо **по 25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а родині висловлюємо наші щирі співчуття.

Роман і Бронислава Коваліви з родиною.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Володимира Папуги** складаємо на потреби УМ **по 25.00 дол.** — Стефан й Іванна Рожанковські, Марія і Ярослав Томоруґи, Марія Тершаковець і Роман Гавриляк, д-р Осип Данко, Марія Шуст, Дарія Байко.

Замість квітів в пам'ять **бл. п. Михайла Черешньовського** складаємо **100.00 дол.** на потреби УМ.

Д-р Климентій і Ольга Rogozинські.

ПРОСИМО НЕ ЗАБУТИ ПРОДОВЖИТИ ПЕРЕДПЛАТУ ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"
ЧИТАЧАМ В УКРАЇНІ

НАШИМ ДІТЯМ

ЯКІВ ЩОГОЛІВ

ОСІНЬ

Висне небо синє,
Синє, та не те!
Світить, та не гріє
Сонце золоте.

Оголилось поле
Од серпа й коси;
Нігде приліпитись
Крапельці роси.

Темная діброва
Стихла і мовчить;
Листя пожовтіле
З дерева летить.

Хоч би де замріла
Квіточка одна,
Тільки й червоніє,
Що горобина.

Здалека під небом,
В вирій летючи,
Голосно курличуть
Журавлів ключі.

Катерина Білокур. Квіти і берізоньки ввечері. 1950.
Kateryna Bilokur. Flowers in the Evening. 1950.

ЩО Я ЛЮБЛЮ?

Люблю я квіти, люблю я гру,
Люблю і школу, де я учусь.
Люблю я пташки, люблю їх спів,
І зелень луку й холод лісів.
Сонце і місяць, зірки люблю,
Люблю я небо, й землю люблю.
Людей люблю, люблю усіх,
Але найбільше — рідних своїх.
А найщиріше — матінку — знай,
А найвірніше — свій рідний край.

СУБОТНЯ ШКОЛА

В суботу можна довше спати,
Не треба в школу поспішати
Щодня, як близиться дев'ята,
Бігом — аж відлітають п'яти!

Тож дехто спить до півдня в ліжку...
А інші, взявши рідну книжку,
Ідуть вже в інший бік, на схід,
До української науки.
Аж мозолями вкрились руки,
А на чолі — краплями піт!

Вчимося для України-неньки.
Читає вчитель наш старенький,
Як посідаємо на лаві,
Пісні, вірші, казки цікаві.

Про вовка сірого й лисицю,
Про люту відьму, про жар-птицю,
Про наш чудесний рідний край.
— Ану, тепер вже ти читай!

Встає Павлусь, чуприну чуха,
Червоний, аж по самі вуха!
Аж книжку випустили б з рук ви,

Почувши деяких читак —
Так чудно їм: англійські букви
Звучать у нас зовсім не так.

Англійське "пі" в нас "ер". Відомо,
Що з тим мороки нам багато!
Читали "Пома", замість "Рома",
І навіть "мамо", замість "тато".

Писали теж спочатку слабо,
Мішали літери не раз.
Писали "Вава", замість "Баба",
І "пас" писали, замість "нас".

Учитель нас навчав порядку,
Казав із самого початку,
Щоб все робили, не спішивши,
Не похапцем, аби раз-два.
Тому відразу почали вже
Ми готуватись до Різдва.

І смішно так: надворі тепло,
Іще цвітуть в садку квітки,
А ми співаєм колядки
І вирізаєм сніжинки!

Рисунок Е. Козака.

ЧОМУ СПІЗНИВСЯ

Марійка: — Васильку, чому ти спізнився на лекцію?

Василько: — Тому, що лекція почалася ще поки я прийшов.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

25 липня цього року відійшла у вічність на 70-му році життя членка 82-го Відділу США в Нью-Йорку **Ольга Фенчен з Федоровичів**.

Народилася Ольга в Україні. Закінчила гімназію "Рідної Школи" в Яворові.

Перейшла лихоліття Другої світової війни і разом з батьками і братом емігрувала до США. Вийшла заміж і мала двоє дітей, яким дала гарне українське виховання. Тішилася трьома внуками. Закінчила комп'ютерні курси і працювала на комп'ютері.

Ольга Фенчен була примірною членкою Відділу, прекрасно виконувала свої обов'язки господарської референтки. Мріяла поїхати на Україну і побачити рідні сторони. Чотири місяці перед смертю перейшла операцію шлунку і почувалася досить добре. Вирішила поїхати на з'їзд гімназії "Рідної Школи" в Яворові. Її мрія здійснилася, була в Україні, але повернулася до США вже на носилках. Бог забрав її до себе, а в нас залишився спомин про добру людину з усміхненим обличчям, яка завжди була готова допомогти іншим.

Вічна їй пам'ять!

М. М.

17 червня ц. р. відійшла у вічність примірна членка 28-го Відділу США **бл. п. Володимира Бакун**.

Народилася Володимира 1909 року в Бродях на Україні і протягом свого 94-річного життя була свідком великих світових подій. Коли у 1914 році вибухнула Перша світова війна, Володимира виїхала до Грацу в Австрії і там закінчила школу Уршулянок. 1919 року вона повернулася до Галичини, вступила до вчительської семінарії, яку закінчила 1922 р., і виїхала на вчительську працю до Польщі. 1924 р. вийшла заміж за проф. Василя Бакуна. Володимира і Василь вчителювали у Польщі в Молодовині, Озаркові і Лечиці аж до вибуху Другої світової війни.

У 1939 р. Володимира знову повернулася до Бродів, там учителювала, господарювала у своєму маєтку, займалася громадською працею. У 1944 році ціла родина — Василь, Володимира та троє дітей (дочка і два сини) — виїхали на еміграцію до Австрії. Переживши всі скитальські злигодні, родина Бакунів прибула в 1949 році до США і замешкала в Ірвінгтоні, Нью-Джерсі. Тут Володимира зразу ж вступила до США і була діяльною членкою нашого 28-го Відділу США. Вона належала до Управи Відділу і Управи Округи.

Бог наділив Володимирі Бакун талантом: вона була малювальною і навіть влаштувала виставку своїх картин в одній з бібліотек Ірвінгтону, а також займалася керамікою. Крім того була знавцем обрядового печива і виступала на куховарських курсах, які проводив наш Відділ.

Володимира Бакун була примірною і жертвенною членкою так довго, як дозволяв їй вік і здоров'я.

Вічна їй пам'ять!

Зеновія Воробець,
пресова референтка
28-го Відділу США.

Несподівано, з волі Всевишнього, 16 серпня ц. р. відійшла у вічність довголітня членка 49-го Відділу США в Баффало **бл. п. Євгенія Дергак**.

Народилася Євгенія 16 березня 1907 р. в селі Шляхтинці Тернопільської області. У своєму селі молодістю дівчиною була дуже активною у "Просвіті". В 1944 р. довелося залишити рідне село. Почалися роки скитальщини: Словаччина, Австрія, табори "Ді-Пі" у Карсфельді і Міттенвальді в Німеччині. Тут Євгенія була активною в робітнях вишивкарства. До США приїхала 1949 р. і поселилася у Баффало, де стала парафіянкою церкви св. о. Миколая і активною та жертвенною членкою місцевого Відділу США. Радо виконувала свої обов'язки супроти Відділу. Цитую її слова: "Я рада, що можу допомогти". І помагала — останніми роками, хоч була похилого віку, приносила своє смачне печиво на різні імпрези Відділу, а також позичала чудові вишивки на уряджування виставок. Радо читала журнал "Наше Життя".

Євгенія Дергак була лагідної вдачі, працююча, ціле життя трудилася для своєї родини, допомагала рідним і односельчанам в Україні.

В жалобі залишила сина Зенона і Славу, доньку Дарію і Дана з їхніми родинами.

В чудовий сонячний день родина і приятелі проводжали бл. п. Євгенію на вічний спочинок на цвинтар св. Матей. Членки Відділу, вшановуючи пам'ять покійної, взяли численну участь у похороні.

Вічна їй пам'ять!

Анна Поліщук.

ПРЕДПЛАЧУЙТЕ "НАШЕ ЖИТТЯ" ДЛЯ СТАРШИХ ВІКОМ

Адміністрація "Нашого Життя" одержує листи від довголітніх передплатниць, яким доводиться зрештитувати із дальшої передплати з причин важкої фінансової ситуації. Інколи вони пишуть про журнал, як про "довголітнього

приятеля", з яким треба розпрощатися.

Пам'ятаймо про них і передплачуємо для них "Наше Життя". Це гарний дарунок при кожній нагоді.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK LI, Ч. 10 ЖОВТЕНЬ — 1994 — OCTOBER No. 10, VOL. LI

Богдан Кравців. Жовтень	1
Микола Кагарлицький. Світлодайний пензель у мороці життя.	1
Богдан Лепкий. Олені Кульчицькій	6
Микола Грушкевич. Щоб довше жити	7
Вісті з Централі.	9
Іван Бірчак. І ожила родинна пам'ять	10
Ольга Вітошинська. Пані Леся допомагає Україні	13
Анна Якимович. У бабусиній скрині.	15
Софія Майданська. Шляхетна традиція.	16
Конкурс для дітей і молоді "Родина — 1994"	17
Literary contest	18
Our Life	
News from UNWLA Headquarters	19
Congratulations!	19
Tamara Stadnychenko. Branch 90 of UNWLA Hosts Lecture by Iryna Kurowyckyj on International Year of the Family	20
Arcadia Olenska-Petryshyn. Summer Art Scene in Kyiv	22
Marta Vaczynsky. The Ukrainian Museum: A Cultural Experience	23
Sharon Crecelius. Don't Say The Ukraine!	24
Kathy Harris. Bread: Ukraine's Staff of Life and Symbol of Hospitality	25
73 from Ukraine!	25
Inflation, Pollution, Shortages — and Unprecedented Opportunities Face the Newly Independent People of Ukraine	25
Христя Навроцька. Наше харчування	26
Хроніка Округ. Округа Огайо	27
"День союзники" на Круглому озері	28
Пожерти	29
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

На обкладинці: Катерина Білокур. Автопортрет. 1950 р.
On the cover: Kateryna Bilokur. Self portrait. 1950.

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
Анна Кравчук — з уряду
(Голова Союзу Українок Америки)
Олена Бобиляк — з уряду
(пресова референтка Головної Управи)
Марта Богачевська-Хом'як
Анна-Галія Горбач
Іванна Ратич
Іванна Рожанковська

РЕДАКЦІЯ
108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 674-5508
Факс: (212) 254-2672
Адміністратор — **Наталія Дума**

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly —
except Aug. by Ukrainian National Women's League of
America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY 10003.
ISSN 0740-0225

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1994 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

Postmaster: send address changes to "OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

ЕКЗЕКУТИВА

Анна Кравчук	— голова
Ольга Тритяк	— 1-ша заступниця голови
Наталія Даниленко	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька	— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Іванна Ганкевич	— протоколярна секретарка
Варка Бачинська	— кореспонденційна секретарка
Рома Шуган	— скарбничка
Таїсса Турянська	— фінансова секретарка
Лідія Білоус	— вільний член
Софія Геврик	— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Люба Фірчук	— музейно-мистецька
Ока Грицак	— виховна
Лідія Черник	— суспільної опіки
Люба Більовщук	— стипендій
Олена Бобиляк	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Колодчин	— Дітройт
Оксана Фаріон	— Філадельфія
Надія Савчук	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью-Йорк
Ярослава Мулик	— Нью Джерзі
Іванна Шкарупа	— Огайо
Анастасія Хариш	— Чікаго
Люба Кінах	— Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзол	— Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич	— голова
Марія Томоруг	— член
Розалія Полчі	— член
Марія Дорожинська	— заступниця
Лідія Фіцалович	— заступниця

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

108 Second Avenue
New York, NY 10003

(212) 533-4646
Директор — **Омеяна Рогожа**
Години урядування:
від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

UNWLA Inc. Scholarship Program
P.O. Box 172

Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494
Luba Bilowchtchuk

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ
Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W24HG
England

АВСТРАЛІЯ
Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 228-0110
Fax (212) 228-1947

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Взори жіночих сорочок Бойківщини. Із збірки Климентія Гадбанк-Рогозинського. Рисувала М. Т.
Women's Shirts with designs from the Boykivshchyna Region. From the collection of Clementij Hadbank-Rohozynskij. Drawings by M. T.